

Horváth Péter

***Kilencen,
mint a gonoszok***

- vígjáték, két részben -

SZEMÉLYEK:

FEKETE SALAMON - öreg zsidó ember
MAGDA - lánya ennek
JENŐ - Magda férje
ÁPRILKA - a lányuk
REZSŐ ÚR - a szomszéd
LICI - Rezső felesége
FRANKLIN BENJAMIN - másik öreg zsidó
NŐVÉRKE - akit Sándornak hívnak
LAKATOS – antiszemita

ELSŐ RÉSZ

I. KÉP

Lepusztult polgári lakás világos hallja. Minden elhanyagolt, kopott, öreg. A hátsó falnál balra járás az előszoba felé, jobbra a konyhába. Szemközt két ajtó, egyik a Nagyapa szobájába, a másik Áprilka szobájába nyílik. A két szemközti ajtó közt földig érő, nagy falitükör. Balra fényvesztett sublót, tetején hét karú gyertyatartó, dísz tárgyak. A sublót mellett, balra újabb ajtó. Jobboldalon ovális, nagy asztal, hat székkal. Valahol telefonasztalka, telefontal. Jobb elöl járás a fürdőszobába. Még valami: sok különleges lámpa van a lakásban. Csillárok, falikarok, állólámpák, ami csak lehet...

1. JELENET

*Szól a rádió. Áprilka a tükör előtt öltözik, dúdolja a zene dallamát...
Reggel van.*

SLÓMÓ *(bentről üti szobája bezárt ajtaját)* Jaj a vérszopó városnak!

ÁPRILKA Esküszöm, hogy magától fordult rá!

SLÓMÓ Ne esküdj!

ÁPRILKA *(memorizál)* „Bedebede-ba, bedebede-bá, bedebede-be, bedebede-bé...”

SLÓMÓ A kő is ellened kiált a falból, gyalázattal tetsz meg dicsőség helyett!

ÁPRILKA Várj egy kicsit, megpróbálom a zárat beolajozni! *(tovább öltözködik, blúzokat próbál, ruhái egy székeken – később a maradékot behányja egy sportszatyorba, időnként a füzetébe jegyez)* „Apu bedühödik, beborítja anyut, bedumálja neki, kiborul a bili.”

MAGDA *(jön a konyha felől, kötényben, vizes kézzel, kikapcsolja a rádiót)* Hol a bor?

ÁPRILKA Nem tudom. *(ír a füzetébe)* „Apu bedühödik, beborítja anyut...”

MAGDA Megőrülök attól, hogy itt mindenből kettő van, de egyik se működik.

ÁPRILKA „A nagyapa sóher, megmondta a bóher...”

MAGDA Két mosogató, két tűzhely, két hűtő, két

kredenc...

ÁPRILKA Nem kell komolyan venni. Én hétfőn és szerdán a baloldalt használom, kedden, pénteken és vasárnap a másikat.

MAGDA De most csütörtök van! *(visszaindul a konyhába)*

ÁPRILKA Csütörtökön a legnehezebb...

MAGDA Tessék?

ÁPRILKA Juhász Ferenc!

MAGDA *(visszakukkant, örül)* Neked udvarlód van?!

ÁPRILKA Jaj, mama! Az egy költő!

MAGDA A csapok meg csöpögnek... *(vissza a konyhába)*

ÁPRILKA Semmit nem enged megcsináltatni!

SLÓMÓ Kivel diskurálsz ott?

ÁPRILKA Senkivel, nagypapa, az olajat keresem.

SLÓMÓ *(üti az ajtót)* Ímé, rád török, azt mondja a Seregek Ura!

JENŐ *(jön a baloldali szobából, zseblámpával)* Itt sincs.

ÁPRILKA Én megmondtam! *(bekapcsolja a rádiót)*

JENŐ Anyád emlékszik rá. Egy zöld vaskazetta. *(leguggol, benéz a bútorok alá)*

SLÓMÓ Orcádra fordítom a te ruhádnak alját!

ÁPRILKA „Tódi, Tódi, hol a labda? *(feltűzi a szoknyája alját, apjához)* Dobd ide, dobd oda, nem emide, amoda!”

MAGDA *(jön a konyhából, Jenőnek, aki éppen elhúzza a sublótot a faltól, mögéje világít az elemlámpájával)* Ne mondd, hogy nem vetted meg?

JENŐ *(Visszatolja a sublótot)* Mit?

MAGDA Jenő, ne őrjíts meg, mondtam hogy hozzunk egy üveg kóser vöröset! *(kikapcsolja a rádiót)*

JENŐ Nekem nem mondtad!

MAGDA Menj le a közértbe!

JENŐ Ott nem árulnak kósert. Közértből! Kósert!

MAGDA Akkor hozz, amilyet lehet!

JENŐ Különben se szokás bort reggelire... Inkább egy kis snapszot. Kóser szilvapálinkát, azt igen...

MAGDA Apu nem iszik rövidet.

ÁPRILKA Azt nem. Csak az arcszeszét, néha. *(a rádióhoz megy, bekapcsolja)* És a sampont egyszer.
 MAGDA Jaj, Jenő menj már le! Valamivel csak koccintani kell!
 ÁPRILKA „Papa részeg, mama részeg, nem bírom már az egészet!” Ez jó, ezt még odaírom a pöszékhez!
 MAGDA Te meg ne flangálj itt nekem pucéran, hanem igyekezz, legyünk már túl ezen! *(kikapcsolja a rádiót)*
 SLÓMÓ Rútságot hányatok rád, és olyanná teszek, mint akit csudálnak!
 ÁPRILKA *(ír)* „Soha nem csudálnak, csak ütnek és csupálnak!”
 MAGDA Mondd, hogy ne üvöltsön!
 ÁPRILKA *(ír valamit a füzetébe)* Ne üvölts, nagypapa!
 SLÓMÓ Vizelnem kell!
 MAGDA *(szaglászik)* Istenem, a mangold! *(kiszalad a konyhába)*
 JENŐ *(a falat kopogtatja)* Lehet, hogy a fal mögött van, valami üregben?
 SLÓMÓ *(valamiket dobál odabent)* Ostor csattogás, kerékszögés zaja, dobogó ló, robogó szekér...
 ÁPRILKA „Moszkvics, Mazda, Micubicsi, jó a kicsi japán kocsi!”
 SLÓMÓ Törtető lovag, kardok villogása, dárda villanása, sebesült tömegek...
 JENŐ Vagy a padló alatt? *(tanácstalanul pillant körbe)* Mit csináljak?
 ÁPRILKA Menj le a közértbe. „Pénzünk nincs, a bolt meg drága, vizet iszunk vacsorára.”
 JENŐ Nincs nálam egy vas se.
 MAGDA *(vissza a konyhából, lábassal, Apának)* Kint van a pénztárcám a retikülömben! *(Áprilkához, a lábassal)* Szagold meg! Érezni?
 ÁPRILKA Nem tudom, milyen, ha nem égett le.
 JENŐ Vöröset hozzak?
 MAGDA Miért büntetsz, Istenem? *(vissza a konyhába)*
 JENŐ Anyádnak meg ne mondd, hogy mit kerestem! *(el, az előszoba felé)*
 ÁPRILKA *(koncentrál)* Példákat, példákat, pozitív példákat...!

SLÓMÓ Április, engedj ki, mert megjelenek neked a tükörben, és sóbálvánnyá dermedsz, mint Lót felesége!

ÁPRILKA *(elkészült a sminkjével, kikapcsolja a rádiót)*
Nyitom már, nagyapa! *(kinyitja az ajtót)*

SLÓMÓ *(hunyorogva billeg a küszöbön, hálóingben van, haja torzonborz, szakálla borzas, szaglászik...)* Milyen szag van itt?

ÁPRILKA A te szagod, nagyapa.

SLÓMÓ Te ne zsidózz itt, fiam, mert megbüntet az Isten!

ÁPRILKA Nagyapa...!

SLÓMÓ *(a konyha felé indulna)* Rám gyújtod a saját lakásomat?

ÁPRILKA *(elállja az útját, macskásan mosolyog)* Reggelit sütöttem.

SLÓMÓ Nem is tudsz sütni!

ÁPRILKA Már nem kell pisilned?

SLÓMÓ Engem ne taníts! Meg van írva: ne tégy a te szülőatyád ellen!

ÁPRILKA Én az unokád vagyok, nagyapa, és az unokára nincs recept.

SLÓMÓ Recept?! Te receptnek nevezed a szent tekerceket?!

ÁPRILKA Menj, és zuhanyozz le!

SLÓMÓ Legalább te tiszteld a törvényt, ha anyád már olyan lett, amilyen!

ÁPRILKA Nagyapa! Működik a bojler!

SLÓMÓ *(körülnéz)* Miért van eltolva a sublót?

ÁPRILKA Nincs semmi eltolva, csak a dolgozatom. Nem lehet ennyi idő alatt tisztességesen...

SLÓMÓ Átlátok rajtatok, mint róka az üvegen.

ÁPRILKA Ez jó! Állatok... Lompos farkas, ravasz róka, kefél mint egy pufók fóka!

SLÓMÓ *(megáll a tükör előtt, vizsgálja magát)* Nem fehér a nyelvem?

ÁPRILKA Bevetted a gyógyszereidet?

SLÓMÓ Nem vagyok beteg!

ÁPRILKA Tudod, mit mondott a Lázár doktor!

SLÓMÓ Nem veszek magamhoz mérgeket, hiába ügyeskedsz. *(a fürdőszoba felé indul,*

ÁPRILKA *(megtörpan)* Miért zártál be?
 SLÓMÓ Magától fordult rá a kulcs.
 ÁPRILKA Láttalak!
(nevet) Álmodban! „Rémálmot álmodtam,
 bácsi jött, a kabátja nyitva, jé, mondta, idenézz,
 itt egy himbalimba!”
 SLÓMÓ Ezzel te ne viccelj! Az álom komoly dolog,
 benne van a Kabbalában! Huszonöt évig voltak
 rémálmaim! Azóta meg semmi. Semmi! Csak a
 sötétség!
 ÁPRILKA *(tükörbe néz, igazít a sminkjén)* Nekem ma a
 Woody Allen szaxizott álmomban! „A szaxi a
 szexi, tedd bele, vedd ki!”
 SLÓMÓ Mit kerestél?
 ÁPRILKA New Yorkban voltunk, egy isteni jazz klubban!
 SLÓMÓ Úgyse találod meg.
 ÁPRILKA Mit?
 SLÓMÓ Vigyázz, tűz emészt meg, fegyver irt ki,
 megemészt, mint a szöcske...
 ÁPRILKA Ne halandzsázz, nagyapa, nem vagy te próféta,
 még rabbi se voltál soha életedben, és a végén
 még megfázol itt nekem.
 SLÓMÓ *(vádolón, villámló szemmel)* Azt mondod, nem
 voltam rabbi?!
 ÁPRILKA Azt.
 SLÓMÓ De lehettem volna!
 ÁPRILKA Na, persze.
 SLÓMÓ Egyszer negyvennégyben, egyszer
 ötvenhatban!
 ÁPRILKA Negyvennégyben tizenhét éves voltál.
 Ötvenhatban meg...
 SLÓMÓ A világon se voltál! Mit tudsz te...?!
 ÁPRILKA *(nevet)* A logopédiáról? Mindent, nagyapa.
 Tessék! Nézd meg a dolgozatomat! *(felveszi a
 füzetét, beleolvas)* Tisztelt Kongresszus! Mint
 Brúnó Bettelheim kifejti, a hátrányos helyzetű
 gyerekek sokkal hamarabb tanulnak meg
 olvasni, ha az olvasmányok valós szituációkat
 dolgoznak fel, így feltehető, hogy a logopédiai
 gyakorlatok is eredményesebbek lesznek, ha a
 bugyuta, gügyögő versikék helyett a

mindennapi élet olykor obszcén vagy éppen trágár szókincsét használják, mint például...

SLÓMÓ Ki beszél itt a logopédiáról? Én azt kérdeztem, hogy rólam mit tudsz?

ÁPRILKA Nézz csak a tükörbe!

SLÓMÓ *(gyanakszik)* Mit akarsz a tükörrel?

ÁPRILKA *(odaviszi a nagyapját)* Tükröm, tükröm, mondd meg szépen, ki a legszebb a vidéken?

NAGYAPA *(szeretettel)* Szép vagy, szép vagy, de tudd meg, a nagyapád százszor szebb!

ÁPRILKA Ha fingana székrekedve, hát a tükör szétrepedne!

SLÓMÓ Csak a rád való tekintettel nem ájulok el.

ÁPRILKA *(megpuszilja)* Menj fürdeni, szépen!

SLÓMÓ *(el, a fürdőszoba felé)* Oroszlánkölykeidet kard emésztí meg, kiirtom e földről zsákmányodat, és nem hallatszík többet követeidnek szava!

ÁPRILKA Kiszellőztetem a szobádat, és hozok tiszta inget! *(bemegy az öreg szobájába)*

2. JELENET

REZSŐ *(jön az előszoba felől, csokor virággal, üveg borral, vastag, fekete keretes szemüveget visel)*
Halló! Magdika! Megjöttem!

MAGDA *(a konyhából jön, nem néz fel)* Kaptál bort?

REZSŐ Még tegnap.

MAGDA Akkor mit szórakozol velem, Jenő, van elég gondom a hülyeségeid nélkül is...

REZSŐ Elnézést.

MAGDA Jaj, Rezső, bocsásson meg...

REZSŐ Én kérek elnézést...

MAGDA Azt hittem a férjem...

REZSŐ Nincs nekem akkora szerencsém. *(állnak szerencsétlenül, restelkedve)* Csókolom a kezét. *(kezet akar csókolni)*

MAGDA Csupa spenót a kezem.

REZSŐ *(kezet csókol)* Ezt magának hoztam. *(Átnyújtja a virágcsokrot)*

MAGDA Nem én vagyok az ünnepelt.

REZSŐ *(elszánt, ünnepélyes)* Magda, beszélünk kell.
MAGDA Most?
REZSŐ *(letérdel)* Kérem, hallgasson meg!
MAGDA Megőrült? Mit akar?!

REZSŐ Ez a pillanat rése: a megnyílt idő! Essünk át rajta, égjünk el a tűzben!

MAGDA Engedjen, bejöhet a lányom!
REZSŐ Egész életemben mindig csak engedtem...
ÁPRILKA *(jön az öreg szobájából)* Csókolom, Rezső úr, elvesztett valamit?!

REZSŐ *(felkászálódik)* Áprilka? Leszakadt egy gombom az előszobában.
ÁPRILKA Akkor miért itt keresi?
REZSŐ Mert itt világos van. Elnézést kérek.
ÁPRILKA *(Szomszédhoz)* Lickó néni nem jön?
REZSŐ Lickó néni? Ja! A feleségem... Dehogynem. Mindjárt jön. Ő mindig jön. Magda, beszélünk kell!

MAGDA Vedd el a bort a szomszéd úrtól, Prilka, és tedd be a hűtőbe.
ÁPRILKA A nagypapa szerint a vörösbort nem kell hűteni. *(elveszi az üveget)* Oké, melyikbe tegyem? A húsos hűtőbe vagy a tejes hűtőbe? *(el, a konyha felé)*

MAGDA Látja, mit gondol rólunk most a gyerekek?
REZSŐ A gyerekek felnőnek, Magda! Arra gondolnak, amire akarnak. De velünk mi lesz? Mi már gondolni se merünk. Hol a tér, az idő? Hol van a mi eseményhorizontunk?

MAGDA Maga már megint olvasott valamit?
REZSŐ A mi esélyünk már csak a szingularitás. Eltűnni a fekete lyukban. Magda, hallgasson meg!

MAGDA Majd máskor, Rezső, most nem alkalmas.
REZSŐ Mikor?
MAGDA Talán majd este. Ha apám vissza enged. Mit gondol, hogy fog elsülni ez?

REZSŐ Annyira szeretnék segíteni ...
MAGDA Akkor fogja meg az asztalt. Vigyük a konyhába.

SLÓMÓ *(a fürdőszobából)* Csöpögök!
ÁPRILKA *(jön a konyhából)* Törölközz meg!

SLÓMÓ Nincs törölközőm!
 ÁPRILKA Ott lóg, a mosógép mellett!
 SLÓMÓ Nem lóg ott semmi!
 MAGDA *(Szomszédnak)* Soha nem veszi fel a szemüvegét, és nem teszi fel a hallókészüléket!
 SLÓMÓ Mert nem érdemes látni, és nincs mit meghallani!
 ÁPRILKA *(a fürdőszoba felé indul)* Jövök már, nagypapa, mutatom!
 MAGDA Aztán meg ilyen dolgai vannak.
 SLÓMÓ Be ne lépj a te atyádnak fürdőházába!
 ÁPRILKA Ne félj, behunyom a szemem! *(el)*
 MAGDA Mintha olvasna az ember gondolataiban!
 REZSŐ Remélem, maga ezt nem örökölte tőle, Magdika...
 MAGDA Vigyázzon, nekitol az ajtófélfának! *(mindketten el a konyhába, az asztallal)*

3. JELENET

LICI *(jön az előszoba felől, negyvenes, szőke, töltöttgalamb, kihívó színes öltözékben)* Elkéstem?
 Nem késtem!
 JENŐ *(jön utána, lábujjhegyen hozza a bort, suttog)*
 Magdi!
 LICI Mondja meg, miért baj, hogy szeretek reggel heverészni? Imádom, ahogy a nap besüt a popsimba...! Persze nem süt be, mert a mi lakásunk északi fekvésű, nem úgy, mint ez a maguké, Jenci. *(megáll a tükör előtt)*
 JENŐ Pardon, nem a mienk, csak az apósomé. Mi soha nem laktunk itt. Kezicsókolom.
 LICI *(a tükörbe)* Nem vagyok kócos?
 JENŐ Meg akartuk venni, mármint a lakást, a lányom nevére, mikor még lehetett, részletre, tudja, de az öreg nem ment bele.
 LICI Alig fésülködtem, pedig szeretem magamat kényeztetni.
 JENŐ Így aztán Kőbányán lakunk, pedig ott egyszerűen nem lehet lakni.
 LICI Mondja csak, Jenci! *(úgy néz a férfitra, mint egy*

- kíváncsi kis borjú)* Tudja, hogy mindig iszom a szavait!
- JENŐ *(halk; nagy titkokat mond el)* Mióta az anyósom meghalt, nem bírunk vele. Tudja, Varsóban voltunk, Magda ott dolgozott, nem tudtunk hazajönni a temetésre...
- LICI Mi elindultunk, egy rövid, fekete kosztümöt vettem fel, de olyan melegem volt benne, hogy a megállóban majdnem elájultam. Mondtam a Rezsőnek, ha így megyünk oda, engem is eltemethetnek...
- JENŐ Senki nem volt ott azon a szerencsétlen temetésen, csak az öreg. Sose bocsátotta meg. Hiszen emlékszik, azóta ilyen! Eladta a boltot, bezárkózott ide, és senkit nem enged be! Hét éve nem voltam ebben a lakásban! *(a falat kopogtatja)*
- LICI Már hét éve, hogy a Juci meghalt?
- JENŐ Ne Jucizza!
- LICI Rémes, hogy mások hogy öregszenek!
- JENŐ Ha az öreg meghallja...!
- LICI Az egész ház Jucinak hívta! Így Juci mama, úgy Juci mama... Hát egész óvodát vitt! Minden gyerek nála ült a gangon! Fánkot sütött nekik, és a dibukokról mesélt, hogy zengett a folyosó!
- JENŐ Mindegy. Talán ma megenyhül. Mármint az apósom. Mégiscsak ma van a születésnapja.
- LICI A mosolyomat hoztam neki ajándékba! Attól melege lesz.
- JENŐ *(kopogtatja a falat)* Elege, melege, ez a bácsi meleg-e?
- LICI Jenő!
- JENŐ Elnézést, a lányom megőrjít a mondókáival. Maga szerint lehet egy logopédus avantgard?
- LICI Én nem értek a szavakhoz, Jenci. *(domborít)* Nem ez az erős oldalam...
- JENŐ Négy hónapja, hogy az öregnek felborult a cukra, éppen karácsonykor, amit ők nem ünnepelnek, ugye, pont szenteste volt, hogy megbolondult! A bazilikában kereste a rabbit!

Egy kispap hívott fel minket, még szerencse, hogy a telefonszámunk ott volt a zsebemben! *(szórakozottan tovább kopogtatja a falat)* Azóta vigyáz rá Áprilka, de a helyzet egyre rosszabb. *(kacér)* A harkály a kedvenc madaram.

LICI
JENŐ
LICI
JENŐ
LICI
JENŐ

Parancsol?
Mondja, mit kopogtat?
Elnézést, ez nálam az izgalom jele.
(kacér) Csak nem én izgatom fel, Jenci?
Csálé ez a tükör. Az egész lakás egy kész katasztrófa, de az öreg nem enged rendbe hozni semmit, igaz, hogy pénzünk se volna. Húsz éve nem volt kifestve, *(mintegy a kopogtatás magyarázataként:)* a drótok szikráznak a falban...

LICI
JENŐ
LICI

Gyámság alá kell vetetni.
Tessék?
(nézi magát a tükörben) Látja, ezt az egyet sose értettem: hogy miért nem lehet a nő a saját hajában!?

JENŐ
LICI
JENŐ
LICI

Hogy-hogy gyámság alá?
A maga felesége parókát visel?
Úgy érti, leszázalékoltatni az apósomat?
Jaj, ne adja az ártatlant, Jenci. A lakás felszabadul, meg lehet venni, el lehet adni, le lehet választani... Én az önkormányzatnál tudnék segíteni, és Rezsővel nem sajnálnánk néhány milliócskát... Most mit néz? Spóroltunk. Sok kicsi sokra megy...

JENŐ
LICI

Magda soha nem egyezne bele!
Amit egy férfi a fejébe vesz, Jenő, azt el is tudja érni.

JENŐ
ÁPRILKA
LICI

Nem vettem én a fejembe semmit.
(a fürdőszoba felől) A papucsod, nagypapa!
Biztos benne, Jenci? *(behúzza Apát a baloldali ajtó mögé)*

4. JELENET

SLÓMÓ *(jön, fürdőköpenyben, nedves, meztelen lábbal,*

ÁPRILKA *megtörpan)* Hova lett az asztal?
 SLÓMÓ *(jön, a nagyapát követve)* Milyen asztal?
 Eladtad?
 ÁPRILKA Jaj, nagyapa, hogy adtam volna el?
 SLÓMÓ Van elég kereskedővér tebenned. Apád fekete fajtája.
 ÁPRILKA Apa nem is zsidó.
 SLÓMÓ De úgy tehetne! Ha már ide nősült!
 ÁPRILKA Menj szépen, öltözz fel.
 SLÓMÓ A népnek össze kell tartani, hányszor mondjam nektek!
 ÁPRILKA Fésülködj meg, akkor szép leszel!
 SLÓMÓ Mit hízelkedsz? Mit forralsz?
 ÁPRILKA Semmit. Na, jó: egy kis meglepetés.
 SLÓMÓ Gyereked lesz?!
 ÁPRILKA Jaj, nagyapa...!
 SLÓMÓ Hiába mesterkedtek, nincs pénzem. És ha lenne... Ha mondjuk, mégis lenne, a hitközségre hagynám, vagy a Mazsikére. Tudod te egyáltalán mi az a Mazsike?
 ÁPRILKA Nem tudom, nagyapa.
 SLÓMÓ Magyar Zsidó Kulturális Egyesület. Én vagyok az elnök.
 ÁPRILKA Jaj, dehogy vagy te elnök, nagyapa. Egyszer voltál náluk.
 SLÓMÓ Na, látod! Hajszál híján megválasztottak!
 ÁPRILKA Megfázol.
 SLÓMÓ Csak szeretnéd! Mind azt szeretnétek, hogy elpatkoljak, aztán a tietek legyen itt minden.
 ÁPRILKA Micsoda, nagyapa? Hiszen nincs itt semmi.
 SLÓMÓ Hova lett az asztal?
 ÁPRILKA Kiporszívóztam.
 SLÓMÓ Tessék?
 ÁPRILKA Kivitem súrolni, nem mindegy?
 SLÓMÓ Hát épp ez az, lányom, hogy semmi nem mindegy! Zsidók nem hazudnak, betartják a törvényt, mert félik az Istent! Mi ez a hacuka rajtad?
 ÁPRILKA Mondd, nagyapa, direkt froclizol mindig? Mit akarsz tőlem?
 SLÓMÓ Nem itt van a kérdés elrejtve, hanem, hogy...

ÁPRILKA Én mit akarok tőled?
 SLÓMÓ Nem, gyerekem.
 ÁPRILKA Hát akkor?
 SLÓMÓ Az élet.
 ÁPRILKA Hogy mit akarok az élettől? Vagy mi?
 SLÓMÓ Inkább fordítva.
 ÁPRILKA Mi az, hogy fordítva, nagypapa? Nem értem!
 SLÓMÓ Hogy az élet, Áprilka, hogy az élet mit akar.
 ÁPRILKA Tőled, nagypapa...?
 SLÓMÓ Tőlünk, fiam. Hogy mit akar tőlünk az isten.
 (bemege a szobájába)
 ÁPRILKA *(a tükörbe pillant)* „Fényesen, mint éles kasza,
 lesújt rád az isten szava.” *(el, Slómó után)*

5. JELENET

LICI *(kijön Apával a baloldali ajtón)* Gondolja meg,
 Jenő, én komolyan mondtam. Maguk eladják a
 kőbányai panelt, azért a pénzért megkapják a
 mi lakásunkat, mi átköltözünk ide...
 JENŐ Este megbeszéljük. Maguk is átjönnek, nem?
 LICI Nézzen rám, Jenci!
 JENŐ Elnézést. Megyek kezet mosni. *(el, a*
 fürdőszoba felé)
 LICI Először ezt a szörnyű tükröt dobnám ki innen...
 REZSŐ *(jön a konyhából, Anyával hozzák a megterített*
 asztalt) Egyszerűbb lett volna itt bent teríteni.
 LICI És a meglepetés?
 REZSŐ Te már itt vagy?
 LICI Igazi ünnepi asztal! *(Anyának)* Puszillak,
 édesem!
 MAGDA *(Licihez)* Meggyújtánád a gyertyát? Én hozom
 a bort. *(vissza, a konyhába)*
 LICI *(szomszédhoz, miközben a hétkarú*
 gyertyatartót az asztalra helyezi) Beszélteél
 vele?
 REZSŐ *(meggyújtja a gyertyákat)* Majdnem.
 LICI Mi az, hogy majdnem?!
 REZSŐ Nem olyan egyszerű így lerohanni...
 LICI Tőlem megbaszhatod, Rezső, engem nem
 érint, de a dolgot intézd el, ha már egyszer

REZSŐ
 LICI
 REZSŐ
 LICI

végre bejutottunk ide!
 Könnyű azt mondani!
 Ne játszd meg magadat, Rezső, látom, ahogy nézed! Még e nyálad is kicsordul. Jó, hogy a szemed nem folyik ki!
 De édes szívem, nem láttam hét éve! Nem is beszéltünk, csak egyszer...
 Akarom a lakást! Megértetted?

6. JELENET

SLÓMÓ
 LICI
 SLÓMÓ
 REZSŐ
 MAGDA
 JENŐ
 SLÓMÓ
 ÁPRILKA
 SLÓMÓ
 ÁPRILKA
 SLÓMÓ
 LICI
 MAGDA
 SLÓMÓ
 LICI
 SLÓMÓ
 REZSŐ
 JENŐ
 SLÓMÓ

(kilép az ajtón, felöltözve, megfésülködve, megtorpan) Maguk meg hogy kerülnek ide?
(mosolyogva énekelni kezd) Happy birth day to you!
 Tessék?
(miután Lici oldalba bökte) Happy birth day to you!
(be a konyha felől, a kinyitott borral) Happy birth day to grandpa...
(be a fürdőszoba felől) Happy birth day to you!
 Meg vagytok örülve? *(elfújja a gyertyákat, a gyertyatartót visszatesz a sublóra)*
(be, a nagypapa szobájából, feltesz az öreg fejére egy hímzett, fehér sábeszdeklit) Sokáig éltesen a Seregek Ura!
 Mi ez a színház itt?
 Nem színház, nagypapa, meglepetés, neked!
 Milyen meglepetés? Égetni a gyertyát? Hogy kerültök ide?
 Maga mondja mindig, hogy össze kell tartani, hát most mind itt vagyunk.
 Azt látom, de minek?
 Azért jöttünk, hogy megünnepeljük a szomszéd urat.
(szomszédhoz) Hát kicsoda maga, hogy itt kell ünnepelni?
 Nem engem, Slómó úr.
 Apuka ma hetvenöt éves.
 Apád? Neked nincs is apád. Te egy árva goj

vagy.
 MAGDA *(Áprilkához, halk)* Bent van a hallókészüléke?
 SLÓMÓ Mit sutyorogtok?
 ÁPRILKA *(halk, komoly)* Nagyapa! Nagyapa, ne rontsd el.
 Nagyon jól tudod, hogy milyen nap van ma.
 SLÓMÓ Csütörtök, és?
 ÁPRILKA Ma van a születésnapod.
 SLÓMÓ Nekem?
 ÁPRILKA Ma vagy hetvenöt éves.
 SLÓMÓ Honnan veszed te ezt?
 ÁPRILKA Hogy-hogy honnan? Benne van a
 személyidben.
 SLÓMÓ Személyi?! Mit tudsz te? Két kiló se voltam!
 Foggal születtem és szakállasan! Kék voltam,
 zöld voltam! Apám azt gondolta, nem érem
 meg a másnapot!
 MAGDA Jól van, nyugodjon meg!
 SLÓMÓ Három napig lesték, hogy elpusztulok-e, de
 akkor meg bejött a szombat! Szegény apám
 csak hétfő reggel ment el bejelenteni, de félt a
 rabbitól, és öt nappal későbbi dátumot mondott
 be neki!
 JENŐ Ugyan, apuka, most öt nap ide-vagy oda...
 SLÓMÓ Mit tudsz te erről? Egy könyvelő! Öt nap alatt a
 világ nyolcvanhárom egész egyharmad része
 meg lett teremtve! Ninive egy szempillantás
 alatt pusztult el!
 JENŐ Drága apuka, engedje meg, hogy... khm...
 mindannyiunk nevében... khm... a család
 nevében, a barátok nevében... nagy szeretettel...
 SLÓMÓ Nem kell a szeretet! A szeretet az egy
 keresztény maszlag!
 JENŐ ... és nagy tisztelettel... khm... kívánjunk
 magának ... Nagyon örülünk, hogy meg tetszett
 maradni.
 SLÓMÓ Minek?
 MAGDA Hogy-hogy minek, apu? Mi a családja
 vagyunk!
 LICI És a barátai!
 SLÓMÓ Minek maradtam meg? Ezért? Hogy
 elherdáljatok itt?

MAGDA Mit herdálnánk, apukám, hát mije van magának?

SLÓMÓ Na, a szög a zsákból! Ezerszer megmondtam, hogy az én kincsemet nem lehet aprópénzre váltani!

MAGDA Apukám, mi nem akarunk semmit felváltani. Együtt reggelizünk, iszunk egy pohár bort az egészségére - Jenő tölts mindenkinek -, aztán elmegyünk dolgozni, de este visszajövünk, hogy együtt legyünk megint.

SLÓMÓ Az én lakásomban?

MAGDA Igen, édesapám.

SLÓMÓ Ide nem költözhetek!

MAGDA Nem költözünk ide, de hozunk tortát, sóletet... Most meg egy kis latkeszt sütöttem magának mangolddal, ünnepi villásreggelire.

SLÓMÓ Mi az ördög az latkesz?

MAGDA Jaj, apu, hát évekig szekírozott vele ...

ÁPRILKA Kóser krumplipogácsa, nagyapa, friss spenóttal. A kedvenced.

SLÓMÓ Nekem?! Aki a spenóttól mindig öklendezem?!

JENŐ A mangold nem is spenót.

SLÓMÓ Te meg mit szólsz bele? Talán körül vagy metélve?

ÁPRILKA Jaj, nagyapa, te mesélted, hogy a nagyi mindig mangoldot főzött neked, ha...

SLÓMÓ *(villámló szemmel)* Na, ez az amit soha, megértetted?!

JENŐ Jól van, apuka, nyugodjon meg!

SLÓMÓ Aki nem megy el az anyja temetésére, az a nevét se mondja ki, soha az életben!

MAGDA Én meg se szólaltam!

SLÓMÓ Tudom! Itt se voltál!

MAGDA Apukám, ezerszer kértem bocsánatot érte...

SLÓMÓ Azt hittétek, hogy belepusztulok, mi?

MAGDA Mondtam, hogy mi volt, nem? Varsóban voltunk!

SLÓMÓ Azért se pusztultam bele!

JENŐ Mi próbáltunk volna vigyázni magára...

SLÓMÓ Na, persze! Tudom én, hogy mit próbáltatok volna!

MAGDA Apukám...!
 SLÓMÓ Mózes se véletlenül ment ki a pusztába! Én is sokáig vártam, hogy az Úr üzenjen nekem! De ma már erős vagyok, nem árthattok nekem!

JENŐ *(töltött mindenkinek, kényszeredetten, mint valami viccet:)* Na, akkor erre igyunk egy kortyot!

ÁPRILKA *(Slómó kezébe adja a poharát)* Egészségedre.
 SLÓMÓ Miféle bor ez?
 JENŐ Én vettem!
 MAGDA A szomszéd úr hozta.
 REZSŐ ÚR Ne aggódjon, kóser!
 SLÓMÓ Akkor mit bámultok?
 JENŐ Várjuk, hogy igyon.
 MAGDA Hogy mondja el az áldást...
 REZSŐ ...és elsőnek kortyoljon bele.
 SLÓMÓ Kortyoljak?
 ÁPRILKA Fenéig, nagyapa!
 SLÓMÓ Aha. Már értem. *(leteszi a poharat)* Cián van benne.

MAGDA Micsoda?!
 SLÓMÓ *(a plafon felé)* Köszönöm, Izrael!
 MAGDA Apu, miért bánt minket, mondja már meg végre?

SLÓMÓ Jobb ha én ütlek, mintha a sors verne!
 ÁPRILKA Na jó. Én megmondtam nektek, hogy ez nem jó ötlet. De már itt se vagyok, már így is elkéstem.... *(a sportszatyorért indul)* Szabad vagy, nagyapa, csinálsz, amit akarsz. Jövök két nap múlva.

MAGDA Hogy-hogy két nap múlva? Prilka! És a mai este...?

ÁPRILKA Mondtam, hogy ma konferenciára megyek, Egerbe.

MAGDA Nekem nem mondtad!
 ÁPRILKA Akkor apának mondtam, teljesen mindegy. Nagyapa, mindkét fridzsiben van kaja, a gyógyszereidet összekészítettem, a meglepetésed a fejedben van. Én hímeztem neked. *(gyengéden megcsókolja a homlokát)* Vigyázz magadra. Puszi mindenkinek. *(el)*

7. JELENET

REZSŐ ÚR Talán az lesz a legjobb, ha mi is szedelődzködünk...

SLÓMÓ Sehova nem mennek! Ha már itt van ez a ... latkesz.... Nem fogom kidobni. *(imát mormol, iszik egy korty bort)* Egyenek.

(Mind némán esznek)

JENŐ Nagyon finom!

SLÓMÓ Mondtál valamit?

JENŐ Semmi, nem érdekes.

SLÓMÓ Csak nem te fogod megmondani nekem, hogy mi az érdekes?

JENŐ Bocsánat, apuka.

SLÓMÓ Azt hiszed, nem tudom, miért férköztél be a családomba?

JENŐ Mit csináltam én? Már bocsánat, de hova férköztem be?!

SLÓMÓ *(anyához)* Látod? Már nem is emlékszik!

JENŐ Mire?

SLÓMÓ Ha én nem szólok egy-két jó embernek, te még redőnyös volnál az Asbóth utcában!

JENŐ Én, redőnyös?! Világéletemben könyvelő voltam.

SLÓMÓ *(Anyának)* Látod, mindig mondtam! Meg van írva: egy madár megszerethet egy halat, de hogyan raknak együtt fészket?

LICI Ez nem a Tóra, Slómó, ez egy musical!

SLÓMÓ Maga csak hallgasson, szép parázna, maga a hitetések mesternője!

LICI Én, Slómó drága? Én csak boldog akarok lenni!

SLÓMÓ Maga csak ne fertőzzön ezzel a maszlaggal! Megjelentette nekem az angyal a tükörben, hogy nem a boldogság az élet értelme, hanem az, hogy maradjunk meg! Hogy őrizzük magunkat! Hogy maradjon egy nép ebben a megkerült világban, aki vigyázza a lángot, a becsületet, az összetartást és a hitet!

MAGDA Ne hadonásszon azzal a késsel, apu, mert még megsebez valakit!

SLÓMÓ Meg vagyok én már sebezve! Megmondta Mózes: Ne a tükröt szidd, ha a képed ferde!

JENŐ Ezt Gogol mondta, papa.

SLÓMÓ Hát már mindenki kötözködhet velem!? Látod ezt, Izrael? Szép kis születésnap! Ezer sebből vérzem!

REZSŐ Ugyan, Slómó úr, hát itt mindenki szereti magát...

SLÓMÓ Maga állítólag rendes zsidó ember, akit csak tévedésből neveztek Rezsőnek! Maga egy kóser fizikatanár, nem? Mondja meg ezeknek a hitetleneknek, hogy a szeretet nincs a parancsolatban! De a tisztelet ott van! És a félelem ott van! *(egyre jobban belelovallja magát, kopog a késével)* De ezekben semmi tisztelet és semmi félelem nincsen! Élnek, mint a nyulak! Keverednek, bele a világba! Évekig nem nyitották rám az ajtót, csak ha valami kellett! Hát most is kell valami! Azt is tudom, mi kell! De itt nem lesz végrendelet, én megőrzöm a titkot! Engem már nem lehet eltékozolni!

MAGDA Istenem, a cukra!

JENŐ Mi van?

MAGDA Nem emlékszel? Amikor fél éve, akkor is így kezdődött nála!

SLÓMÓ Ti csak vegyüljete, hemzsegjete, hígítsátok a bort! De én büszke vagyok arra, hogy zsidó vagyok – ahogy anyád mondta. Mert ha nem lennék büszke, akkor is az lennék!

MAGDA Hol az a tesztelő nyavalya, amit Tibor küldött?

JENŐ Tőlem ne kérdezd, én már itt se vagyok.

SLÓMÓ Menj csak, téged itt senki nem tartóztat! Vidd a paráznát is!

REZSŐ Már bocsásson meg...

SLÓMÓ Én nem vagyok vak, csak nagyot hallok kicsit! Maga viszont a körmére nézhetne ennek a nőstény rókának!

JENŐ Na, jó. Viszontlátásra.

MAGDA
JENŐ Hova méysz, Jenő?
Borért! Arcszeszért, samponért, nem teljesen mindegy!?

MAGDA
SLÓMÓ Jenő, nem mehetsz el!
Minek kapaszkodsz te kenetlen szekérre? Azt hiszed, nem tudom, hogy ő nem engedett el?

MAGDA
SLÓMÓ Hova?
Egyedül álltam a rabbi mellett...! Senki nem jajgatott. Pedig a gyászhoz női jajgatás kell! *(Jenőhöz)* Érted, te, istenverése!?

JENŐ Na jó, nekem dolgoznom kell, én nem érek rá erre! Majd felhívom, Licike. Üdv, mindenkinek! *(el)*

8. JELENET

SLÓMÓ Ninive olyan, mint a bővizű tó, eleitől fogva: mégis futnak ők!

MAGDA Megnézem odabent... *(bemegy a nagypapa szobájába)*

SLÓMÓ Az utcákon robognak a szekerek, összeütköznek a piacokon, tekintetük, mint a fáklyák, futkosnak, mint a villámok. Álljatok meg! Álljatok meg! De vissza se tekint senki.

LICI Rezső, nem kéne segítened? *(az öreg szobája felé biccent)*

REZSŐ Bocsánat... *(bemegy Anya után az öreg szobájába)*

SLÓMÓ *(szaval tovább, villámló szemmel)* A folyóvizek kapui megnyílnak, és a palota megrendül. Feldúlva, széthányva, kifosztva. Szíve megolvadt, a térdek reszketnek, fájdalom van egész derekában, és mindnyájok arca elvesztette egész pirosságát.

MAGDA *(kijön a szobából a cukorszint ellenőrzésére szolgáló kis szerkezettel, a Szomszéd követi)* Maga tudja ezt kezelni, Rezső?

SLÓMÓ Telve haraggal a Seregek Ura, bosszút áll az ő ellenségein, és haragot tart az ő gyűlölői ellen! Szélvészben és viharban van az ő útja, és

lábainak pora a felhő.
 REZSŐ Talán le kéne fogni, hogy megbökhessük.
 MAGDA Apukám...!
 SLÓMÓ Megfedi a tengert, és kiapasztja azt, és minden
 folyamat kiszáraszt.
 MAGDA Meg kéne néznünk a cukrodat!
 SLÓMÓ A hegyek reszketnek előtte, és a halmok
 szétmállanak!
 MAGDA Lici, segítenél?
 SLÓMÓ Libanon virága elfonnyad!
 LICI Mutassa az ujját!
 SLÓMÓ Tekintetétől megrendül a föld, és a világ, és
 minden, ami rajta él!
 MAGDA Csak egy csepp vért, apukám...
 SLÓMÓ Heve szétfoly, mint a láng, és...
 MAGDA *(megböki az öreg ujjá hegyét a túvel)*
 SLÓMÓ *(elhallgat, bámulja vérző ujjá hegyét) A*
véremet...?
 LICI Látja, ennyi volt az egész! Egy kis ujjlenyomat.
 REZSŐ Mindjárt meg is vagyunk... *(rákeni az öreg*
vérét a papírcsíkra, a csíkot beteszi a tenyérnyi
műszerbe, a műszert odaadja Anyának) Fél
 perc. Ott kell leolvasni.

(Csend. Mindenki hallgat)

 MAGDA *(Szomszédnak)* Köszönöm, Rezső.
 LICI Mennyi?
 MAGDA *(leolvassa az eredményt a műszerről)*
 Hetvennégy.
 REZSŐ Az jó?
 MAGDA Azt hiszem, száz a normális. Talán száztíz
 körül szokott neki lenni.
 LICI *(Anyának)* Hívd fel az orvosát.
 MAGDA Nem tudom a számot. Mindent Áprilka
 intézett...
 REZSŐ Hogy hívják az orvosát, Slómó úr?
 SLÓMÓ *(felpillant, nem tudja hol van)* Doktor.
 MAGDA *(a telefonhoz megy)* Apukám, hol a
 telefonszám?
 SLÓMÓ Telefon.

MAGDA *(a telefonra)* Mindegy, úgyis süket...

9. JELENET

ÁPRILKA *(visszajön, levágja a cuccát)* Mert nem lett befizetve. *(keres valamit, benéz a székek alá is)*

MAGDA
ÁPRILKA
(kintről) Itthon hagytam azt a kurva dolgozatot, amit fel kell olvasnom Egerben!

MAGDA
A telefont neked kell fizetned! Úgy beszéltek meg!

ÁPRILKA
LICI
(tovább keres) Kivel? Mert velem nem!
Kislányom, állj már meg!! A nagyapád rosszul van!

ÁPRILKA
Én is rosszul vagyok! Totál elegendem van!
Semmi nincs időm, mióta ide költöztettetek!

MAGDA
ÁPRILKA
Te akartál jönni! Te mondtad, hogy majd te...
Mindig én szívok, mindenért! A különbuszt lekéstem... Miért nincs nekem jogom a saját életemhez?

REZSŐ ÚR
ÁPRILKA
REZSŐ ÚR
ÁPRILKA
MAGDA
ÁPRILKA
MAGDA
ÁPRILKA
Összevissza beszél...
Én?!
A nagyapja.
Megszoktam!
Hetvennégy a cukra!
Mennyi?! *(visszarohan, majd ki a konyhába)*
Az sok?
(be konyhából egy pohár vízzel) Vigyázzatok innen! Nagyapa!

SLÓMÓ
ÁPRILKA
SLÓMÓ
ÁPRILKA
SLÓMÓ
ÁPRILKA
MAGDA
ÁPRILKA
SLÓMÓ
MAGDA
SLÓMÓ
Hogyan, ha egyszer süket a telefon?
Tele.

REZSŐ
SLÓMÓ
LICI

Majd én, odaátról...
Oda.
Várj, Rezső, segítek... *(el, a férjével)*

10. JELENET

ÁPRILKA
MAGDA
ÁPRILKA
MAGDA
ÁPRILKA

A zsidó kórházba vidd.
Én?!
Amerikai út, doktor Lázár Imre.
Csillagom, én most nem tudok ezzel...
Csomagolj pizsamát, papucsot, törölközőt, szappan, fogkefe, szemüveg...
MAGDA
(megy, csinálja, közben:) Vidd be te, csillagom, én tizenegyre be vagyok jelentve... A sóletet is meg kell sütnöm estére...

ÁPRILKA
MAGDA
ÁPRILKA

A cukros víztől jobban lesz, de nem hiszem, hogy este itt ünnepelni lehet.
(hoz valamit, újra kimegy) Vidd be te, édesem!
Nem ezért hajtottam három hónapot azzal a kurva dolgozattal, hogy ma ne olvassam fel!
MAGDA
ÁPRILKA
(kintről) Majd felolvasod nekik legközelebb!
Nem lesz legközelebb! Ez nem mesedélután, anyukám, hanem egy tudományos konferencia, ahova meg lettem hívva, ahol elő kell adnom...

SLÓMÓ
ÁPRILKA
SLÓMÓ
ÁPRILKA
SLÓMÓ
ÁPRILKA
SLÓMÓ
ÁPRILKA
SLÓMÓ
ÁPRILKA
SLÓMÓ
ÁPRILKA

Áprilka...
Igen, nagyapa.
Én most rosszul vagyok?
Rosszul, nagyapa.
Valami... nagyon... nyom.
A szíved?
(megrázza a fejét)
Feljebb?
(nemet int)
A gyomrod? Még lejjebb?
Az ülepem alatt.
(leguggol) Ó, a francba! *(Kirángatja Slómó alól a füzetét, a füzet elszakad. Kis híján elsírja magát)* A dolgozatom!

SLÓMÓ
ÁPRILKA

Haragszol?
(megrázza a fejét)

SLÓMÓ
ÁPRILKA

Esküdj meg!
Ugyan, nagyapa! Zsidók nem esküsznek.

sötét

II. KÉP

Kis kórházi szoba, nagy ablakkal. Meglehetősen puritán berendezés. Két vaságy, vasasztal, vasszékek. Mosdó, csempézett sarokban. Modern falióra. Minden kopott, fehér.

1. JELENET

Áprilka a nagyapját vetkőzteti. Az öregén már pizsamanadrág van, fején a sábeszdekli.

SLÓMÓ	Bezártad az ajtót?
ÁPRILKA	Bezártam, nagyapa.
SLÓMÓ	Senki nem maradt ott?
ÁPRILKA	Senki.
SLÓMÓ	Hol a lakáskulcsom?
ÁPRILKA	Majd odaadom, ha levetkőztél.
SLÓMÓ	Örülsz, hogy végre megszabadulsz tőlem?
ÁPRILKA	Egy hét alatt beállítják a cukrodat, és már jöhetsz is haza.
SLÓMÓ	Azt hiszed, meghalok.
ÁPRILKA	Miért halnál meg?
SLÓMÓ	Mindenki meghal.
ÁPRILKA	<i>(vetkőzteti)</i> Az inget is, szépen...
SLÓMÓ	Az kinek az ágya?
ÁPRILKA	Egy másik betegé.
SLÓMÓ	Zsidó?
ÁPRILKA	Nem tudom, nagyapa.
SLÓMÓ	Nem fekszem goj mellé!
ÁPRILKA	Mindened meglesz, vigyáznak rád, ne félj.
SLÓMÓ	Vigyáznak? Abból nekem mindig csak bajom lett!
ÁPRILKA	Ma már más világ van.
SLÓMÓ	A világ nem változik. Népünk irigyei szakadatlan ellenünk törnek!
ÁPRILKA	Senki nem tör ellened, nagyapa, és senki nem irigyel.
SLÓMÓ	Látszólag! De amíg egyedül hagyatok, meg

értettem, hogy tíz mérték bölcsesség jött le a világra. Kilencet nyert Izrael országa, egyet az egész világ. Tíz mérték szépség jött le a világra, kilencet nyert Jeruzsálem, egyet az egész világ... Ahogy a nagyanyád mondta: nekünk mindig lesz egy utolsó gyertyatartónk, amit elvehetnek! A többiről nem is beszélve...

ÁPRILKA
SLÓMÓ Ugyan, nagyapa, mid van neked?
Hát itt vagy te, hogy mást ne mondjak, egy kincs a magad nemében! Egy tiszta, szűzi gyémánt, az én reszketeg, öreg kezemben. Rád még érdemes vigyázni. Talán. De esküdj meg, hogy minden este kilenckor ágyban leszel.

ÁPRILKA
SLÓMÓ Te mondtad, hogy nem szabad esküdni!
ÁPRILKA
SLÓMÓ A saját ágyadban!
Nagyapa...! Huszonkét éves elmúltam.
Annál inkább! Ha eddig kibírtad, most már várd meg, amíg baserolva leszel! Amíg el nem jön érted akit a végzet neked rendelt.

ÁPRILKA
SDLÓMÓ Oké, majd a konferencia után, nagyapa, a banketten!
ÁPRILKA
SLÓMÓ Mi lesz a banketten?
Egy csomó fül-orr-gégész, néhány pszichológus, egy-két foniáter. Az egyik majd odajön hozzám, hogy nincs-e kedvem baserolni egyet.

SLÓMÓ Ezzel te ne viccelj. Meg fogod ismerni a lélektársad, mert az Úr majd megmutatja neked. Lehet, hogy megnyílik a tükör, vagy ugyanazt álmodjátok mind a ketten...

ÁPRILKA
SLÓMÓ Jól van, nagyapa, muszáj mennem.
Isten jelet ad majd, csak hinned kell benne! De amíg nem vagyok otthon, a lakásomba egy gojt se eresztasz be!

ÁPRILKA
SLÓMÓ Hogy eresztenék, ha egyszer nem leszek otthon!
SLÓMÓ Zsidót még kevésbé!
ÁPRILKA
SLÓMÓ Nagyapa: Egerben leszek!
SLÓMÓ Ez nagyon fontos. Se szomszéd, se rokon, se fiú, se férfi!

ÁPRILKA
SLÓMÓ Jól van, most már feküdj le szépen.

SLÓMÓ
 ÁPRILKA
 SLÓMÓ
 ÁPRILKA
 SLÓMÓ
 ÁPRILKA
 SLÓMÓ

Miért feküdnék, hiszen még nincs este?
 Nagyapa, ez egy kórház, és te itt beteg vagy.
 Akkor vigyél haza, és nem leszek beteg.
 Megígérem neked. Ne hagyj itt egyedül.
 Nagyapa! Megmondta a Lázár doktor, hogy
 összevissza ugrál a cukrod, attól vannak a
 szédüléseid, meg hogy összevissza beszélsz...
 Hová viszed a ruhámat?
 A szekrényedbe. Kint van a folyosón. Három
 per kettes. Itt van kint, srégen az ajtóval
 szemben. *(kimegy)*
(utána szól) Jó! De a kulcsot kérem!
(kipróbálja az ágyat, rugózik rajta, aztán
átmegy a másik ágyhoz, azt is kipróbálja, az
jobban tetszik neki, belefekszik) Na, persze.
(felpattan, Áprilka szatyrához megy, kiveszi
belőle a lány füzetét, eldugja a párnája alá,
visszafekszik)

2 JELENET

FRANKLIN
 SLÓMÓ
 FRANKLIN
 SLÓMÓ
 FRANKLIN
 SLÓMÓ
 FRANKLIN
 SLÓMÓ
 FRANKLIN

(bejön, rövidlátó, szemüveges, görbe emberke,
hálóingben) Elnézést, eltévedtem. *(kimegy,*
visszajön) Bocsánat.
 Na mi van, mit bámul?
 Nem ez a hatos kórterem?
 Ez magának terem?
 Vizelni voltam, ha jól emlékszem.
 Na és?
 Lefeküdnék.
 Velem?!
 Bocsánat... *(kihátrálna, Áprilkába ütközik, aki*
éppen visszajön a szekrénykulccsal)

3. JELENET

ÁPRILKA
 FRANKLIN

Elnézést...
 Jó, hogy jön, nővérke...

ÁPRILKA Nem vagyok nővérke, a nagyapámat hoztam,
 de majd mindjárt szólok...
 FRANKLIN Egy pillanat...Psz! (*integet*) Hajoljon kicsit
 közelebb!
 ÁPRILKA (*hajol*) Igen?
 FRANKLIN (*súgva*) Tetszik látni engem?
 ÁPRILKA Miért ne látnám?
 FRANKLIN Ezek szerint én én vagyok?
 ÁPRILKA Hát persze, bácsi, persze!
 FRANKLIN Akkor ki fekszik ott, az ágyamban?
 ÁPRILKA (*felpillant; szemrehányó hangon*) Nagyapa!
 SLÓMÓ (*sértődötten*) Igen?
 ÁPRILKA Mit csinálsz te ott?
 SLÓMÓ Amit mondtál! Fekszem!
 ÁPRILKA De nem az a te ágyad! (*Franklinhoz*) Elnézést
 kérek, a nagyapám egy kicsit... szórakozott
 néha. Tetszik tudni, a cukra...
 FRANKLIN Nem. Az az én cukrom. De csak egész
 nyugodtan....
 ÁPRILKA (*megfordul, döbbenetesen látja, hogy miközben
 felkel, Slómó savanyúcukrot töm magába az
 idegen ágy fejénél álló éjjeliszekrényen lévő
 stanicliből*) Nagyapa!
 SLÓMÓ Jól van, csak megkóstoltam!
 ÁPRILKA Tudod, hogy nem szabad! Ráadásul nem is a
 tied, hanem...
 FRANKLIN Franklin Benjamin...
 SLÓMÓ (*az ágya felé csoszog*) Röhög a vakbelem...
 ÁPRILKA Nagyapa!
 FRANKLIN Nem tehetek róla. Ezt a nevet írták be itt
 nekem...
 ÁPRILKA Nagyapa, te is mutatkozz be szépen!
 SLÓMÓ Rabbi Selómó Jicháki.
 ÁPRILKA Ne hallgasson rá. Fekete Salamonnak hívják.
 FRANKLIN Nagyon jó kis név.
 SLÓMÓ Na, persze.
 ÁPRILKA Engem Magyar Áprilkának hívnak. Állítólag ő
 adta nekem ezt a nevet, bosszúból, amiért nem
 fiú lettem.

4. JELENET

NŐVÉRKE Lázat mérünk, fiúk!
FRANKLIN Jó, hogy jön nővérke! Képzelve...
NŐVÉRKE *(lázmérőt nyom Franklin Benjamin szájába)*
Hogyha fúj a szembeszél, okos ember nem beszél. *(Áprilkának)* Nem én írtam!

SLÓMÓ Maga ki az ördög?
NŐVÉRKE *(az ő szájába is lázmérőt nyom)* Efbiáj, sziajé, polgári szolgálat. *(Áprilkának)* Kincses Sándor honvéd, besegítő nővér.

ÁPRILKA A nagyapámnak nem kell lázat mérni!
NŐVÉRKE *(Slómóhoz)* Nem köpjük ki és nem harapunk rá! Csendben szopogatjuk!

ÁPRILKA A nagyapám cukorbeteg.
NŐVÉRKE Én meg szaxofonozom és novellákat írok.
ÁPRILKA Nem érti, mit mondok?!
NŐVÉRKE A lábujja rohad már?
ÁPRILKA Megőrült?
NŐVÉRKE A cukortól. Az én nagyanyámnak két ujja lerohadt.

ÁPRILKA Az én nagyapámnak nem rohad semmije.
NŐVÉRKE Az egész világ rohad. Jön az üvegházhatás, itt a világvége.

FRANKLIN Nővérke...
NŐVÉRKE Oké, Benó bácsi. *(elveszi a lázmérőt)* Hatvanhárom.

FRANKLIN Hatvanhárom?!!
NŐVÉRKE Fárenheit. Reumúrben csak huszonnyolc. Ha így zuhan tovább, ki fog hűlni! *(Áprilkának)* Úgy működik, mint egy élő légmentes. *(Franklinnak)* Celsiusban harmincöt három. *(Áprilkának)* Ha vége a dalnak, nem kell hibernálni.

ÁPRILKA Nem állnál le kicsit?
NŐVÉRKE Na, így már sokkal jobb. Látja, Benó bácsi? Már tegeződünk! *(Áprilkának)* Bocs, de mindig ez van. Pörgök mint az áram. Hogy hívják apádat?

ÁPRILKA Fekete Salamon. És a nagyapám.
NŐVÉRKE Nézzük, Slómó bácsi. *(kiveszi a lázmérőt)*

SLÓMÓ
NŐVÉRKE Hol az igazgató?
Ez igen! Látja, Benó? Ez hőmérséklet!
Harminchat három! Lehet eltanulni! Lemenni
alfába, koncentrálnál... szemgolyók
felfelé...*(mutatja: a szeme felakad)* beszívja,
kifújja... a levegő áramlik, átmossa a tüdőt...
Válla, karja, keze... napfonat... lent vagyok.

SLÓMÓ *(közben, Áprilkához)* Azonnal hívd ide a
kórházigazgatót.

ÁPRILKA Nyugi, nagypapa. Ugat, de nem harap.
SLÓMÓ Egy percig nem maradok egy légtérben ezzel a
bőrfejúvel!

NŐVÉRKE *(bohóckodik)* Nem talált, de süllyedt!
ÁPRILKA Nagypapa! Hiszen van neki haja!
SLÓMÓ Tetszik neked, mi?
ÁPRILKA Dehogyan tetszik.
NŐVÉRKE *(Áprilkának)* Ez nem esett jól, mindegy,
megjegyeztem...

SLÓMÓ Dehogynem tetszik! Mint Rezső az anyádnak!
ÁPRILKA Nagypapa!
SLÓMÓ Ha csak ránéz, feláll a bajusza tőle, akárcsak
neked, most.

ÁPRILKA Nincs bajuszom!
NŐVÉRKE Engem nem zavar a pihe!
SLÓMÓ És szemed sincs, hogy láss vele? Ez egy
álruhás náci!

NŐVÉRKE Mondd meg a nagypapádnak, hogy egy: katona
vagyok, de karitatív meggyőződésből polgári
szolgálatot végzek. Kettő: nem vagyok
normális. Három: nem vagyok zsidó, de annak
vallom magam.

SLÓMÓ Azt te csak szeretnéd! *(Áprilkának)* Mondd
meg neki, fiam, hogy zsidónak lenni nem
bevallás kérdése!

NŐVÉRKE *(gyógyszert adagol)* Figyelek!
SLÓMÓ Nem is vallás kérdése és nem is származás
kérdése!

NŐVÉRKE *(gyógyszert ad Franklinnak)* Hanem
pénzkérdés, mi??

SLÓMÓ Szentelen is vagy, nem csak hülye, fiam!
Zsidónak lenni... az sorskérdés! Ezt kell a

NŐVÉRKE gojoknak megemészteni Európában!
(gyógyszert ad neki) Ezt meg magának, itt!
(kifelé indul)

FRANKLIN Nővérke! Mikor jön az ebéd?
 NŐVÉRKE Majd ha megérdemlik. *(el)*
 ÁPRILKA Látod, nagyapa, nem leszel egyedül és nem fogsz unatkozni.

SLÓMÓ Már is unatkozom. Halálra unom magam!
 Tessék, nem kapok levegőt! Valaki elszívja előlem!!! A te lelkesen fogok száradni, ha megmérgez a náci!

ÁPRILKA Nagyapa, el kell érnem a buszt.
 SLÓMÓ Menj, csak, szolgáltass ki! Ahogy a nagyanyád mondta: ebben az országban mindenki bújtatott egy zsidót, és mindenki feljelentett egyet. Sokszor ugyanazt!

ÁPRILKA Én az unokád vagyok.
 SLÓMÓ Annál rosszabb!
 ÁPRILKA *(szeretettel)* Ugye, nem szöksz meg?
 SLÓMÓ Hogy szöknék meg? Ilyen betegen!? Mozdulni se tudok!

ÁPRILKA Akkor adj egy pusztit. *(lehajol, hogy megcsókolja)*
 SLÓMÓ *(elkapja)*

ÁPRILKA Nagyapa, mit művelsz?!
 SLÓMÓ *(Franklinnak)* Látja ezt? Félnelson!
 FRANKLIN Bocsánat, nem Nelson, hanem Franklin!
 SLÓMÓ Hol a szekrénykulcsom?
 ÁPRILKA Nagyapa, engedj el!
 NŐVÉRKE *(jön a tálaló kocsival)* Mi van itt?
 FRANKLIN Az öreg megtámadta!
 NŐVÉRKE *(Tigrisugrásban átveti magát Franklin ágyán, megtekeri az öreg szabad karját)*

SLÓMÓ *(üvölt)* Segítség! Eltöri a karom!
 ÁPRILKA Megfulladok!
 NŐVÉRKE *(Slómóhoz)* Engedjük el együtt. Háromra. Oké?
 Három. *(elengedi Slómót)*

ÁPRILKA *(kiszabadul)* Nagyapa! *(alig kap levegőt)* Nem lett semmi bajod?

SLÓMÓ Hiába reménykedsz, megmaradok.
 NŐVÉRKE Kösz, hogy segítettem.

FRANKLIN
SLÓMÓ
ÁPRILKA
NŐVÉRKE

Nagyon szép ugrás volt.
Hol a szekrénykulcsom?
Tessék. *(odaadná)*
(kikapja a kezéből) Szó sincs róla. A kulcsot a
nővérszobán tartjuk. Ha jól viselkedik, talán
megkaphatja.

ÁPRILKA
SLÓMÓ
NŐVÉRKE

A nagyapám nem gyerek!
És nem fogok jól viselkedni!
(átadja a kulcsot Áprilkának) Tessék. De aztán
ne mondd, hogy nem figyelmeztettelek!

ÁPRILKA

Itt a szekrénykulcs, nagyapa, és az otthoni
kulcsod. *(beteszi a kulcsokat az éjjeliszekrény
fiókjába, matat)* Pénzt is hagytam neked a
zakód zsebében.

NŐVÉRKE

A pénzen alkoholt fog venni, cigarettát hoz be,
felgyújtja a lepedőt, a kulcsát lenyeli...

SLÓMÓ
NŐVÉRKE

Maga csak ne reménykedjen!
Oké, egy null, ki tetszett ütni...

ÁPRILKA
FRANKLIN

(Franklinra mosolyog) Vigyázzanak egymásra.
Meglesz.

ÁPRILKA
NŐVÉRKE

Viszontlátásra. *(kifelé indul)*
*(elébe áll az ajtóban, foga közt szűri a szót,
konspirál)* Délután láthatlak?

ÁPRILKA
NŐVÉRKE

(megtorpan) Hozzám beszél?
Igen, de fordulj el, mintha nem hallanál.
(lepedőket hajtogat, mint valami kémhős)

ÁPRILKA
NŐVÉRKE

Miért?
(Slómó felé biccent) Három óránál figyel a
Moszad. A lábadban titkos jeladó van.

ÁPRILKA
NŐVÉRKE

Tessék?
A szemed gyönyörű, kész életveszély. A
bajuszod óriási!

ÁPRILKA
NŐVÉRKE

Mit akarsz?
Randizni.

ÁPRILKA
NŐVÉRKE

Te, velem?!
Nem randizni így kifejezetten, de esetleg
összefuthatunk valahol, véletlenül.

ÁPRILKA
NŐVÉRKE

Véletlenül?
Meg is beszélhetjük, ha nem hiszel a
véletlenekben.

ÁPRILKA

Tudod, mit? Nem bánom.

NŐVÉRKE *(ragyog)* Komoly?! Hánykor?
 ÁPRILKA Négy felé?
 NŐVÉRKE Perfekt. Kérem a koordinátákat. *(Áprilka faképnél hagyja, kifelé indul)* Hé! Hol legyen négykor??!
 ÁPRILKA Egerben! *(el)*

5. JELENET

NŐVÉRKE Marha vicces. Egerben. Háromig dolgozom.
 SLÓMÓ Mi van, verőlegény? Nem tetszik valami?
 NŐVÉRKE De igen. Nagyon is. A maga unokája.
 SLÓMÓ Csorog a nyálad, mi? De hiába! Őérte abesszin hercegek fognak tülekedni, díjas filmszínészek vetélkednek érte, de ő csak azzal áll szóba, akit a Seregek Ura kijelöl számára – az én kezem által.
 NŐVÉRKE *(tálat)* Akkor tessék kezet mosni szépen, itt a kaja.
 FRANKLIN Nem lehet, nővérke, a csapatot még nem javították meg.
 NŐVÉRKE Jó, akkor szivaccsal, majd szólok a Lajosnak, hogy a mosdót csinálja meg... de most ki az ágyból, egy kettő, sportosan...
 SLÓMÓ Nem bírok felkelni, maga eltörte a vállam!
 NŐVÉRKE Ha nem kel fel, akkor megeszem az adagját, és még valami kínzást is kitalálok! *(belekóstol az egyik tányér levesbe)* Mmmm! Szárított vargánya...
 SLÓMÓ *(Franklinnak)* Üvölsünk, Izrael! Á!
 FRANKLIN Á!!!
 NŐVÉRKE Ez az, adjunk hangot a létezésünknek! *(versenyt üvölt velük)* Á!
 SLÓMÓ Á-vós! Á-vós! Á-vós!
 NŐVÉRKE Na, idefigyeljen, faszkalap, én tényleg rendes vagyok és hülyülök itt, hogy valami legyen, de engem ne szívassanak, mert ha begurulok, akkor állati szar lesz ha egyszer megbüfiztetem. Egyenek! *(el)*

6. JELENET

SLÓMÓ *(kis szünet után, amely alatt Franklin olvasni kezd)* Elnök úr! Halló! Franklin Benjamin!

FRANKLIN Hozzám tetszett?

SLÓMÓ Mi van, nem kelünk fel?

FRANKLIN Felesleges. Még úgyis forró a leves. *(tovább olvas)*

SLÓMÓ Mi lesz, ha visszajön a smasszer?

FRANKLIN Most nem jön be. Tornászik. Kétezer fekvőtámasz megnyugtatja.

SLÓMÓ Mitől ilyen kemény gyerek ez?

FRANKLIN Mér, mit vár tőle? Mind ilyenek ezek! Mai fiatalok! Nincs bennük érzés, nincs ezekben semmi! Csak azt várja mind, hogy mikor lehet minket a tepsibe tenni, hogy nekik több hely legyen!

SLÓMÓ *(gyanakodva)* Szintén cukor?

FRANKLIN Pardon?

SLÓMÓ Maga! Szintén cukorban utazik?

FRANKLIN Vagy úgy? *(leteszi a könnyvet, felül)* Nem, nem. Sajnos mészben.

SLÓMÓ Gerinc?

FRANKLIN Agyér. El van meszesedve. Rossz az emlékezetem.

SLÓMÓ Az nagy áldás. Hülyének lenni, nagyon finom lehet.

FRANKLIN Hát nincs okom panaszra.

SLÓMÓ Mióta van bent?

FRANKLIN Nem tudom. Lehet vagy két hete. Próbáltam számolni, de sajnos az se megy. Számolni azt teljesen elfelejtettem. Én kérem egy talált zsidó vagyok. Komolyan mondom, úgy lettem találva a Tolbuchin körúton. Nem volt nálam se pénz, se igazolvány, semmi.

SLÓMÓ Meg tudom érteni. Főleg azt, aki elveszítette.

FRANKLIN Pizsamában voltam és nem tudtam beszélni!

SLÓMÓ Áldás lehetett a művelt világnak!

FRANKLIN Így aztán engem nem lehet elhagyni! Érti?! Nem lehet kidobni! Elfelejteni! Utánam, uram,

nem fognak krokodilok sírni!
 SLÓMÓ Milyen krokodilok?
 FRANKLIN Hol folyik a Nílus? Nem Egyiptomban? Jobb,
 ha tőlem tudja: még nem jöttünk ki! Ez csak a
 látszat! De engem már nem téveszt meg
 semmi! *(felveszi a könyvet)*
 SLÓMÓ Mit olvas?
 FRANKLIN Egy krimi, azt hiszem.
 SLÓMÓ Izgalmas?
 FRANKLIN Főleg így, hogy az elejére nem emlékszem.
 SLÓMÓ *(gyanakodva)* Mondja, biztos, hogy zsidó
 ember maga?
 FRANKLIN Mér tetszik kérdezni?
 SLÓMÓ Izrael gyermeke ennyire nem lehet hülye. Az
 írást ismeri?
 FRANKLIN Hogyne. Hát látja, hogy olvasok! Érettségim is
 van. Én, kérem, kellékes voltam!
 SLÓMÓ Úgy érti, handlé?
 FRANKLIN Kellékes. Színházban. *(tovább olvasna)*
 SLÓMÓ Erre meg emlékszik, mi?
 FRANKLIN Mert ez az eszembe jutott, ahogy magára
 néztem.
 SLÓMÓ Maga most sérteget?
 FRANKLIN Isten őrizzen! Mért tenném? Maga, uram, nem
 tudhat nekem ártani.
 SLÓMÓ Van még egy kis cukra?
 FRANKLIN Előbb együk meg a levest. *(felkel, leül az
 asztalhoz, kanalaz.)* Ez nem is gomba!
 SLÓMÓ Látja, ez a mi sorsunk! Ez a zsidók sorsa. Hogy
 mást ne mondjak, itt ez a kórterem! Hát terem
 ez?! Most mondja meg! Nem, barátom, ez egy
 luk!
 FRANKLIN Nem kóstolja meg? Meggye leves!
 SLÓMÓ *(felkel, az asztalhoz ül)* Egy kétszemélyes
 krecli! Lefogadom, hogy a gojok nem zárják
 egymást ilyen szűk odukba!
 FRANKLIN Most mit akar ezzel? Zsidó vagy nem zsidó, hát
 nem teljesen mindegy?
 SLÓMÓ Nem, uram! Ők keverednek! Minimum hat
 ágy! Vagy tizenkettő! Ott, ugye kialakulhat a
 közösségi szellem! De így? Csak a gyanakvás.

Káin és Ábel!
FRANKLIN Távoli rokonok?
SLÓMÓ Mondja, egyáltalán körül van maga metélve?
FRANKLIN Mint a tiszteletes kipufogója.
SLÓMÓ Tessék?!

FRANKLIN Ismeri a viccet! Igen? Akkor is elmondom. A pap és a rabbi jó szomszédok. A pap egyik nap keresztényi jócselekedet gyanánt lemossa a rabbi autóját. Másnap reggel látja, hogy a rabbi éppen az ő autójának a kipufogóját fűrészeli. Mit csinál, ember, kérdi tőle. Csak hogy kvittek legyünk, feleli a rabbi. Te megkeresztelted az én kocsimat, én körülmetélem a tiedet!

SLÓMÓ Nem szeretem az olyan zsidókat, akik zsidó vicceket mesélnek!

FRANKLIN Van desszert is! Kéri?
SLÓMÓ *(elveszi Franklinét is, tömi magába)* Ezer éve mondom, ne alázd meg magadat, Izrael gyermeke! De hiába! Csak a kishitűség, csak a birkaszellem! Ez a nagy nép veszte! Tessék, maga is!

FRANKLIN Mi van velem?
SLÓMÓ Ahelyett, hogy összeszedné magát, hogy emlékezzen!

FRANKLIN Mire?
SLÓMÓ Hogy-hogy mire? Mindenre. ember! Hogy mire született? Mi a dolga? Honnan jött, hová megy! Én innen sehova.

FRANKLIN Itt akar meghalni?
SLÓMÓ Miért, nem mindegy?
FRANKLIN Már hogy volna mindegy! Látod ezt, Izrael?
SLÓMÓ Ne fárasszon ezzel, inkább egyen, amíg van mit.

FRANKLIN Franklin Benjamin! Nézzen rám!
SLÓMÓ Tessék.
FRANKLIN Hány ujjamat látja?
SLÓMÓ Mind az ötöt, csak három be van fordítva.
FRANKLIN Nem is bolond maga, csak teszi itt, hogy hülye.
SLÓMÓ Na jó, megmondom magának. *(körülnéz, közelebb inti a másikat, suttog)* Még mindig jobb így, mintha ők néznek hülyének. Hogy a

nyúl vigye a puskát? Azt én nem vártam meg!
Lementem egy reggel a Tolbuchin körútra,
talpig hálóingben, és el voltam veszve!

SLÓMÓ
FRANKLIN Nem értem.
Mit nem lehet ezen megérteni? Elvesztettem
magam.

SLÓMÓ
FRANKLIN Mi az ördögnek?
Egy rossz üzletből tudni kell kiszállni.

SLÓMÓ
FRANKLIN Maga tényleg kevésbé normális.
Maga meg egy vén trotty, aki itt lett hagyva.

SLÓMÓ
FRANKLIN Na ne szórakozzon velem!
Miért? Hát nem kidobták, mint a macskát
szarni?

SLÓMÓ
FRANKLIN Tessék?
Ez itt egy elfekvő, nem vette még észre?

SLÓMÓ
FRANKLIN Elfekvő – magának! De én nem veszem meg,
és nem lettem kidobva, én cukorbeteg vagyok,
az onokám hozott be, az én családom
gondoskodik rólam!

FRANKLIN
SLÓMÓ Cö-cö-cö.
Most mit ciceg? Majd meglátja, hogy az
unokám vissza fog jönni! Nagyon rendes
gyerek, és nagyon szeret engem! Az egész
családom tisztel! Még a szomszédok is átjöttek,
hogy megünnepeljenek!

FRANKLIN
SLÓMÓ Na, persze.
Mi az, hogy na persze? A lányom latkeszt
sütött nekem, mangolddal, áprilisban!

FRANKLIN
SLÓMÓ Mi az a latkesz?
Mér a mangoldot azt tudja? Csupa kóser dolog.
Csupa primőr áru.

FRANKLIN
SLÓMÓ Kóser vagy nem kóser, nem kellünk mi már
senkinek.
Hát ebben maga téved.

FRANKLIN
SLÓMÓ *(feláll, az ágyához megy)* Tudja mi lenne, ha
most hazamenne innen?

SLÓMÓ
FRANKLIN Nem mehetek haza, az unokám vigyáz rám, és
ő most Egerbe ment! Tudja, logopédus,
mégpedig avantgard!

FRANKLIN
SLÓMÓ Nincs otthon a macska, az egerek széthordanak
mindent! Lefogadom, hogy máris összegyűltek,

- és azt tárgyalják, hogy lehetne magát kitörölni!
- SLÓMÓ
FRANKLIN Én el tudom látni magamat!
Nem úgy értem, hanem kitörölni, mintha nem is lett volna, még az emlékét is! Vásároltam én már hagyatékokat az elhunyt életében!
- SLÓMÓ
FRANKLIN Azt az én családom soha nem tenné meg!
Miért, maga még hisz a saját gyerekének?!
- SLÓMÓ
FRANKLIN A vér nem válik vízzé, ha néha úgy is látszik!
Ha-ha! Ezek már nem igazi gojok, nem igazi zsidók, ezek, uram, már csak a mi vadhajtásaink! Annyit se érnek, mint a lepke árnyéka! Piha!
- SLÓMÓ Na jó, akkor most én mondok magának egy viccet, Franklin Benjamin! Én olyan vagyok, tudja, mint lévi Jichaki, a híres Talmudista, aki annyira szerette a népet, hogy semmi rosszat nem tudott elhinni róla. Egyszer egy zsidó beállított hozzá, rabbi, nagy baj van, szombaton rágyújtottam. Bizonyára nem tudta, fiam, hogy szombaton tilos dohányozni. Hogyne tudtam volna, ismerem a törvényt, jártam iskolába! Akkor bizonyára arról feledkeztem meg, hogy szombat szent napja van! Hogy feledkeztem meg volna erről, azt mondja, nagyon jól tudtam, hogy szombat van! Erre lévi Ichák széttárta a karját, és így szólt az éghez! Nagy a te néped, Izrael! Látod egy zsidó hazudni nem képes.
- FRANKLIN Szép, szép, de ez nem vicc, uram, ez csak a maga súlyos tévedése. Egy rossz álom, amiből fel fog ébredni, és nem lesz bocsánat!
(lefekszik)
- SLÓMÓ Nem tudom, miért strapálom magam, Franklin Benjamin, de megint maga téved, nem én!
(lefekszik ő is) Ha kialudtam magam, megmentem a lelkét! Mert ahogy szegény feleségem mondta: aki egy lelket megment, az olyan, mintha mindet megmentette volna.
- FRANKLIN Nekem már lelkem sincs, úgyhogy, szép álmokat.
- SLÓMÓ Nem úgy van ez, Franklin! A Talmud azt írja,

mindenki ér valamit. Éppen ez a lényeg, ez ad erőt nekünk, hogy össze tudjunk tartani!

FRANKLIN Én nem tartok senkivel, hát velem se tartson senki!

SLÓMÓ Vegye tudomásul, hogy az én családom rendes, istenfélő család, és összetartanak, és soha be nem csapnának engem! Mibe fogad velem?

FRANKLIN Amibe akarja.

SLÓMÓ *(magára húzza a takarót)* Akkor ajánlom a zengő trombitámat.

FRANKLIN Minek?

SLÓMÓ Hogy fújja meg, aztán nyalja ki.

vége az első résznek

MÁSODIK RÉSZ

ELSŐ KÉP

A kórházban.

1. JELENET

Slómó és Franklin versenyt horkolva alszanak. Nővérke jön a Lakatossal. A Lakatos kezeslábast visel, bajusza van. Szerszámosláda van nála. A mosdóhoz megy vele, szerel. Nővérke összeszedi a piszkos edényeket, takarít.

LAKATOS Figyelj, én nem nikkelbolha vagyok, bazd meg, hogy neked itt pattogjak, mindjárt lejár a munkaidőm, haver!

NŐVÉRKE Az enyém is, jól van, de már háromszor szóltam, hogy rossz a mosdó...

LAKATOS Kinek szóltál, öreg?

NŐVÉRKE A főnővérnek.

LAKATOS Hát ne neki szóljál, itt én vagyok a princ, én vagyok a lájer, én vagyok a kóser, itt minden én vagyok, bazd meg, nekem az orvosok is előre köszönnek, mert ha én nem vagyok, akkor ez az egész kóceráj beszarik, érted?

NŐVÉRKE Jól van, csöndesebben! Látod, hogy alszanak.

LAKATOS Na és, felébrednek. Húzzák itt a lóbórt, amíg más dolgozik? Sok bűdös zsidaja.

NŐVÉRKE Hülye vagy?

LAKATOS Tudod, te mennyibe van itt egy nap ezeknek? Legalább húsz rongyba! Naponta, érted? Önköltségi áron! És én mennyit keresek? Havi negyvenhetet!

NŐVÉRKE Most hogy jön ez ide?

LAKATOS Az én apám bazd meg lehúzott negyvenöt évet a présüzemben, és úgy tették lapátra ezek, hogy a lába nem érte a földet!

NŐVÉRKE Kik tették lapátra?

LAKATOS Na, kik bazd meg? A sok Jákob meg Jakab! Akik megvették frankón az üzemet! Mindenütt ott vannak! Mind övék a tejfel!

NŐVÉRKE Te egy fasz vagy, asszem.

2. JELENET

ÁPRILKA *(jön)* Muszáj káromkodni?
 NŐVÉRKE *(örül)* Mi van, hát te nem mentél Egerbe?
 ÁPRILKA Itt hagytam a dolgozatomat valahol... Nem is értem...
 NŐVÉRKE Miért nem vallod be, hogy hiányoztam?
 ÁPRILKA Ne haragudj, de most nincs kedvem nevetni.
 NŐVÉRKE Oké, akkor sírjunk, de valahol együtt, várj meg, mindjárt végzek!
 ÁPRILKA Nem állok szóba idegenekkel.
 NŐVÉRKE Hiszen már bemutatkoztam, nem?
 ÁPRILKA De én nem mondtam meg a nevemet neked.
 NŐVÉRKE Nem is kell. Kitalálom. Se perc.
 ÁPRILKA Tessék?
 LAKATOS Mit keres, tündérke?
 ÁPRILKA Egy kékfedelű füzet... Itt kell lennie...
 LAKATOS Nem az ott, csókolom, az ágy fejénél?
 ÁPRILKA Hol?
 LAKATOS Tessék csak lehajolni bátran!
 ÁPRILKA *(lehajol, keresi)*
 LAKATOS *(benéz a lány szoknyája alá, vigyorogva jelez Nővérekének)* Meg lehet cupfolni!
 ÁPRILKA Mi van?!
 LAKATOS *(Nővérekének)* De nem érdemes, mer elromlik tőle a szerszám. *(Áprilkához)* Teccik tudni, van olyan fajta csap, amihez jobb ha nem nyúl az ember.
 NŐVÉRKE Lajos, neked kuss van! *(Áprilkához)* Ugye, nem Judit vagy?
 ÁPRILKA Nyertél.
 NŐVÉRKE Nem Kati, nem Magda, nem is Ildi, hanem...
 ÁPRILKA Sose találod ki, úgy hogy ne fáraszd magad...
 NŐVÉRKE Mint odakint a tavasz!
 ÁPRILKA *(megtorpan)* Tessék?
 NŐVÉRKE Vagy a nyár - ami vár!
 ÁPRILKA Hiába! Vak tyúk nem talál szemet. *(indulna)*
 NŐVÉRKE Juli! *(újtát állja)* Ugye, Július vagy?
 ÁPRILKA Te szemét, te hallottad!

NŐVÉRKE *(kezét a lány elé tartja, az ujját mutatja)* Így görbüljek meg, ha...

FRANKLIN *(álmában fordul egyet az ágyán, a fejére húzza a párnáját, a kékfedelű füzet leesik a földre)*

NŐVÉRKE *(felveszi, belenéz; Áprilkához)* Ezt keresed?

ÁPRILKA Te szemét!

NŐVÉRKE Sajnos nem én voltam!

ÁPRILKA *(kikapja a fiú kezéből a füzetet)* Igaza van az öregnek! Ilyen aljasságra csakis egy goj képes!

NŐVÉRKE *(az alvó Franklinra)* Ez egy szerencsétlen öreg zsidó ember!

ÁPRILKA Nem szégyelled magad?!

NŐVÉRKE Dühösen is szép vagy!

NŐVÉRKE *(a falióra felé pillant)* Úristen, fél négy múlt, ez a busz is elment! *(kifelé indul)*

NŐVÉRKE Várj! Fél óra múlva leteszem a lantot... Leviszlek Egerbe. Tépünk, mint a villám! Hallod? Július! Május, vagy hogy hívnak! Várj már meg...! *(el, a lány után)*

3. JELENET

LAKATOS *(befejezi a munkát, megnyitja a vizet, elzárja, körülnéz, lábujjhegyen odamegy Slómó éjjeliszekrényéhez, óvatosan kihúzza a fiókot)* Na, nézzük, ki vagy te? *(belelapoz az öreg igazolványába)* Fekete Salamon... Hatodik kerület?

SLÓMÓ *(felriad)* Síp utca kilenc.

LAKATOS Föl ne ébredj, bazd meg!

SLÓMÓ Kicsoda maga?

LAKATOS A halálangyal.

SLÓMÓ *(elmosolyodik)* Álmodtam...! *(visszahanyatlik, alszik tovább)*

LAKATOS Mákod van, öreg... *(kiveszi Slómó kulcsait)* De nekem is mákom van! *(elteszi a kulcsokat a szerszámosládába, lábujjhegyen kihátrálna a kórteremből...)*

NŐVÉRKE *(berobog)* Figyelj, már, Lajoskám, maradj még öt percet!

LAKATOS A szívbajt hozod rám, haver, mit ijesztgetsz?
 NŐVÉRKE Lent vár a csaj, érted?
 LAKATOS Engem?
 NŐVÉRKE Dehogy téged, Lajos, engem, bazd meg, engem, hát elviszem Egerbe!

LAKATOS Te? Mivel?
 NŐVÉRKE A kocsiddal, haver!
 LAKATOS És a kis faszom nem kéne?
 NŐVÉRKE Nem, az nekem is van. Figyelj, kifizetem.
 LAKATOS Szó se lehet róla, most hoztam rendbe!
 NŐVÉRKE Lajos! Hat hónapja nem volt dolgom nővel. Megkapom a zsoldot, és amit akarsz, érted?!

LAKATOS Egy zsidó buxát akarsz megkefélni a kocsimban?
 NŐVÉRKE Dehogy, nem kefélni, ne légy már gáz Géza! *(ragyog)* Áprilisnak hívják! Leviszem Egerbe! Most?

LAKATOS Persze, hogy most, hát szegény el van késve!
 NŐVÉRKE És mikor jöttök vissza?
 LAKATOS Holnap szabadnapos vagyok...
 NŐVÉRKE Furcsa az ízlésed. Csak tíz percet maradj! Négykor váltana le a Tina Turner, és nem akarom itt hagyni az osztályt üresen, mert nagyon seggbe rúgnak... A főnővér lent van az értekezleten... Na, Lajos, csak tíz perc! Reggelre itt vagyok. Itt lesz a verda, a parkolóban, fullra töltve. Le is mosatom, meg minden!

LAKATOS Nincs is jogsid, bazd meg.
 NŐVÉRKE Mér, neked tán van?
 LAKATOS Volt, csak el lett véve.
 NŐVÉRKE Na, és az nem mindegy?
 LAKATOS *(odaadja a slusszkulcsot)* Na jó, de vigyázz a fékkel!

NŐVÉRKE Nem fog, vagy mi van?
 LAKATOS Fog, csak pumpálni kell. Akkor jobb mint az abéés. A kormány nem szervó, csak kicsit könnyen jár néha. Versenykormány, tudod, tegnap raktam fel. Spéci. A motor is fel van turbózva. Ha nem harap rögtön, adj neki gázfröccsöt.

NŐVÉRKE
LAKATOS

Oké, meglesz.
De vigyázz rá, bazd meg, mintha a sajátod lenne! *(mindketten el)*

4. JELENET

SLÓMÓ
FRANKLIN
SLÓMÓ
FRANKLIN
SLÓMÓ

Serkenj fel, Izrael!
Mit akar? Itt a világvége?
Álmodtam, Franklin Benjamin.
Na és?
Hát nem érti? Nem álmodtam már vagy huszonöt éve!

FRANKLIN
SLÓMÓ

Maga boldog ember.
Apám mindig azt mondta, élj úgy, mintha minden napod az utolsó lenne!

FRANKLIN
SLÓMÓ

Na és?
Maga megosztotta velem egy nagy titkát, most én következem! *(odamegy Franklinhoz)* Tudja, mit csinálunk most mi ketten?

FRANKLIN
SLÓMÓ

(kissé tart Slómótól) Lázat mérünk?!

Nem, kishitű sorstársam! Kihajózunk a Vörös Tengerre!

FRANKLIN
SLÓMÓ
FRANKLIN
SLÓMÓ
FRANKLIN
SLÓMÓ
FRANKLIN
SLÓMÓ
FRANKLIN
SLÓMÓ

Nincs magának hője?
Emelje fel a párnáját!
Minek?
Valami van alatta!
(felül, felemeli a párnáját) Semmi!
Hova tette?
Én? Miről beszél maga?
A logopédia avantgard útja. Hova süllyesztette?
Sehova! Van nekem normális könyvem! Nézze meg! Nick Carter! Mindig ezt olvastam gyerekkoromban!

SLÓMÓ

(nem törődik Franklinnal) Ezek szerint mégse álmodtam? *(szaglászik)* Igen! Ez Április illata! Visszajött, megcsókolt... Na jó, felöltözünk, és lelépünk innen!

FRANKLIN
SLÓMÓ
FRANKLIN

Minek?
(kihúzza az éjjeliszekrénye fiókját) Hova lett?
Mit keres?

SLÓMÓ
FRANKLIN
SLÓMÓ
FRANKLIN
SLÓMÓ
FRANKLIN
SLÓMÓ
FRANKLIN
SLÓMÓ

A kulcsot is elvitte!
Kicsoda?
Mindegy, úgyis tartok egy pótkulcsot a
villanyóra alatt! Akkor így megyünk el!
Pizsamában?
Van papucsja?
Na, mit taszigál?
Maga megy előre! Ha útját állják, mondja azt,
hogy arab!
Miért éppen arab?
Azok járnak mindig hálóingben.

sötét

II. KÉP

Az öreg lakásában, este.

1. JELENET

Áprilka jön Nővérkével a bejárat felől. A lány sántít, a fiú támogatja. A srácnál egy nikkelezett, görbe lökhárító.

NŐVÉRKE A maffia volt, szemétláda bunkók!
 ÁPRILKA *(felgyűjtja a villanyt)* Ne káromkodj a
 nagyapám lakásában!

NŐVÉRKE Én mindig betartom a jobbkez-szabályt.
 ÁPRILKA Akkor miért nem álltál meg?
 NŐVÉRKE Mert nem tudtam!
 ÁPRILKA Mondtam, hogy pumpáld a féket!
 NŐVÉRKE Pumpáltam, de nem fogott!
 ÁPRILKA Mert a gázt nyomtad!
 NŐVÉRKE Tudok vezetni, csak nincs akkora gyakorlatom
 benne.

ÁPRILKA *(az asztalhoz sántikál, leteszi a táskáját)* Ezt
 előbb is mondhattad volna.

NŐVÉRKE Akkor még nem tudtam. Nagyon fáj?
 ÁPRILKA *(leül)* Asszem, el van törve.
 NŐVÉRKE Mindjárt megvizsgálom.
 ÁPRILKA Te csak ne vizsgálgass! Amihez hozzá érsz,
 elromlik.

NŐVÉRKE *(nekitámasztja a lökhárítót a falnak)* Csak
 vissza akartam kicsit hajlítani, és a kezemben
 maradt.

ÁPRILKA Hát engem ne hajlíts. Épp elég, hogy levittél
 Egerbe.

NŐVÉRKE Az irónia fölött eljárt a történelem szele. Az
 irónia mögött nincs kiérlelt világszemlélet.

ÁPRILKA Mi van?!

NŐVÉRKE Én erről fogok tanulmányt írni, ha leszerелек.
 Az irónia ma már egyszerűen kevés. Kikopott
 mögüle a cinkosság platformja, mint etikai és

szépészeti bázis. Az irónia lóg a levegőben. Súlytalan, mert nincsen tét mögötte. Könnyű valamit lemosolyogni.

ÁPRILKA Te úgy látod, mosolyogok?
NŐVÉRKE Nem, pedig jobb lenne. Jobban tennéd. Először is jól áll neked. Meg aztán a mosoly beindítja az endorfin termelést, az egy örömszerző hormon...

ÁPRILKA Te csak ne szerezz nekem több örömet, Sándor, hanem húzz el a francba.
NŐVÉRKE Csak nem képzeled, hogy itt hagylak a törött lábaddal?

ÁPRILKA Nincs eltörve.
NŐVÉRKE Hiszen most mondtad!
ÁPRILKA Ha el lenne törve, sokkal jobban fájna.
NŐVÉRKE És ha sokkot kaptál, és azért nem érzed?
ÁPRILKA Nem kaptam sokkot.
NŐVÉRKE Azt nem lehet tudni. Éppen ez a lényeg. Aki sokkot kapott, az nem tudja hogy kapott, hogy neki sokkja van, az nincs a tudatában. Később is kitörhet rajta, mint a belső vérzés.

ÁPRILKA Sándor, könyörgöm, állj már le!
NŐVÉRKE Jól van, bizonyítsd be, hogy nem kaptál sokkot, és akkor elmegyek.

ÁPRILKA Hogy bizonyítsam?
NŐVÉRKE Csókolj meg!
ÁPRILKA Majd ha meszet ettem!
NŐVÉRKE Látod? Ez a sokk hatása. Engem minden normális nő meg szokott csókolni.

ÁPRILKA Ezek szerint én nem vagyok normális.
NŐVÉRKE Nem! Mert sokkot kaptál!
ÁPRILKA Na séta, séta, Sándor, ez nem a huszonkettes csapdája, úgyhogy el lehet vonulni.

NŐVÉRKE *(leül egy székre)* Előbb kezd el!
ÁPRILKA Már mondtam, hogy nem fogok itt csókolózni veled.

NŐVÉRKE *(felugrik)* Oké. Akkor hol fogsz? A Gellért hegyen? Vagy menjünk le a kocsiba?

ÁPRILKA Sándor, ne fárasz, jó?
NŐVÉRKE Oké. Ha neked a smaci az fáradtság, akkor halljuk a dolgozatodat.

ÁPRILKA Mit?!
 NŐVÉRKE Tessék! Hallgatlak! Olvasd fel!
 ÁPRILKA Neked?!
 NŐVÉRKE Miért, Egerben úgyis épp most kerülnél sorra.
 ÁPRILKA Egy szót se értenél belőle.
 NŐVÉRKE Mondd el úgy, hogy értsem!
 ÁPRILKA Na jó, de ha elmondom, akkor utána elhúzol a francba?

 NŐVÉRKE Ha még akkor is akarni fogod...
 ÁPRILKA Arra mérget vehetsz!
 NŐVÉRKE Meglátjuk! Én nagyon jó közönség vagyok. Könny és kacagás, ami kell! Eper és Vér! Hallgatlak!

 ÁPRILKA *(sóhaj)* Na jó, legyünk túl rajta. Az ősszel olvastam egy könyvet. Végző határ volt a címe. Egy világhírű mesetudós írta...

 NŐVÉRKE Brúnó Bettelheim.
 ÁPRILKA *(végből elképedve)* Olvastad?!
 NŐVÉRKE Idén októberben. Valaki bent hagyta a kórházban...

 ÁPRILKA Az lehetetlen.
 NŐVÉRKE Persze! Csak a logopédusok tudnak olvasni. Mindenki más analfabéta.

 ÁPRILKA Nem, de az nem lehet, hogy éppen ezt, és éppen októberben, amikor én! Ilyen véletlenek nem léteznek!

 NŐVÉRKE Nem is! A véletlen Isten fedetlen arca.
 ÁPRILKA Ezt meg honnét veszed?
 NŐVÉRKE Ősi héber mondás. Halljuk Bettelheimet!
 ÁPRILKA Egy iskolát vezetett Amerikában a hetvenes években... Ne mondd, hogy tényleg érdekel!

 NŐVÉRKE Nem mondom! Nem szólok egy szót se! Ha akarod, meg is kövözhetsz. Azt mondják, úgy nagyon izgalmas...! Bocs. Figyelek.

 ÁPRILKA Pszichikusan sérült, többszörösen hátrányos helyzetű gyerekeket tanítottak írni és olvasni. A gyerekek nagyon rosszul teljesítettek. „Anya elment a boltba. Sapkát kérek, mondta. Jánosnak kell a sapka. Látott egy barna sapkát. Látott egy kék sapkát. Nekem tetszik a kék sapka, mondta.” Ezt kellett volna leírniuk,

amikor az egyik gyerek megkérte Bettelheimet, hogy néhány szót betűzzön neki, aztán írni kezdett. „Mami azt mondta papának, add ide azt a pénzt különben megverlek, de csúnyán. Papa káromkod mamára. Papa odaadta a pénzt Mamának. Ünnepet tartottunk. Papa az összes sört egyedül megitta. Részeg volt.” Ezt írta a kislány, és nem vétett egyetlen hibát sem. Ebből Bettelheim rájött, hogy ha nem az olvasókönyvet használja, hanem olyan szavakat tanít, mint ijesztő, tűz, ütni, henteskés, börtön, rendőrség, énekelni, sírni, csókolni, harc... vagy olyanokat, amiket a gyerekek maguk választanak, akkor a tanulók teljesítménye megugrik.

NŐVÉRKE
ÁPRILKA

És?
És én azt hiszem, hogy ha beszédgyógyítás közben nem olyan korrekciós verseket tanítok, mint Dugó Dani, mi dolog? A labdámat eldugod...?

NŐVÉRKE
ÁPRILKA
NŐVÉRKE
ÁPRILKA
NŐVÉRKE
ÁPRILKA
NŐVÉRKE
ÁPRILKA

Samu este elesett, sebes lett a lába...
...édesanyja mosta meg...
s hintette be a sebet...
... akkor ...
... hamarabb meggyógyulnak?
(*döbbenten*) Igen!
Na, látod, hogy megértettem!
Nem, ezt csak álmodom, vagy tényleg sokkot kaptam. Másként nem lehetne, hogy itt ülök egy gojjal, akit alig ismerek, és a pöszeség javításáról tárgyalok vele...

NŐVÉRKE

Mégis inkább csókolózni akarsz? Nem vagyok ellene!

ÁPRILKA
NŐVÉRKE

Azt mondtad, elmész, nem?
El, csak előbb szaxofonozok neked. Felhozom a hangszeret, lent van a kocsiban!

ÁPRILKA
NŐVÉRKE

Nem hozod fel!
A zenének is terapikus hatása van! Ez tudományosan ki van mutatva! Már a jó zenének. És én jó vagyok, nekem elhiheted! Álomban együtt játszottam Voody Allennel.

ÁPRILKA Tessék?!!
 NŐVÉRKE Ő csurákozott én meg szaxofonoztam. Egy bé
 moll sztenderdet játszottunk. Abban a
 jazzklubban, tudod, ahol Woody minden hétfőn
 játszik. New Yorkban, a Michael's pub-ban.
 ÁRILKA Mikor álmodtad ezt?
 NŐVÉRKE Hogy-hogy mikor? Amikor aludtam.
 ÁPRILKA Vezetés közben?
 NŐVÉRKE Tegnap éjjel.
 ÁPRILKA Ezt most találtad ki, ugye?
 NŐVÉRKE Esküszöm!
 ÁPRILKA Ne esküdj. A zsidók nem esküdnek.
 NŐVÉRKE Én nem vagyok zsidó.
 ÁPRILKA Hát ez az. Hogy lehetnék akkor veled
 baserolva?
 NŐVÉRKE Tessék?
 ÁPRILKA Semmi. Nem érdekes.
 NŐVÉRKE Látod, félrebeszélsz, és nem veszed észre. Hát
 ez a sokk lényege. Mutasd a lábad. Tedd fel
 ide. Adok energiát neki. Nyugi! Nem érek
 hozzád! Figyelj. Csak így, idetartom fölé a
 kezemet.
 ÁPRILKA Sándor!
 NŐVÉRKE Érezni fogod a meleget, ahogyan áramlik
 köztünk. Tudod, ez a lényeg. Mindegy, hogy
 kik vagyunk. Zsidó vagy nem zsidó, buzi vagy
 néger... Ha van köztük áramlás... És köztünk
 van. Tudom, hogy érzed.
 ÁPRILKA Mondd nem tudnád végre befogni a szádat?
 NŐVÉRKE Csak ha segítesz.
 ÁPRILKA Hogyan?
 NŐVÉRKE Fogd be te!
 ÁPRILKA *(a fiúhoz hajol, megcsókolja)*

2. JELENET

FRANKLIN *(hangja az előszobából)* Ugyan, kérem! Mikor
 látott maga zsidó taxisofőrt?
 SLÓMÓ *(szintén odakint)* Nem is egyet, Franklin!

FRANKLIN Akkor miért nem álltak meg?
 SLÓMÓ Megálltak!
 FRANKLIN Hol?
 SLÓMÓ Izraelben!
 ÁPRILKA *(rémülten kibontakozik, sikkant)* A Nagypapa haza jött!
 NŐVÉRKE Az lehetetlen! *(nem engedi el, csókolja)*
 FRANKLIN *(mint fent)* Maga szerint talán a Szentföldön vagyunk?
 SLÓMÓ *(mint fent)* A hit nem ismer határokat, Franklin!
 ÁPRILKA *(kibontakozik)* Hallom a hangját!
 NŐVÉRKE A sokkhatás miatt! *(újra csókolja)*
 FRANKLIN Akkor a Körúton miért nem állt meg egy se?
 SLÓMÓ Mert elijesztette őket a maga arab hálóinge!
 ÁPRILKA Itt van! Hallod? Az előszobában!
 NŐVÉRKE Majd bejön, ne aggódj. *(Csókolná)*
 ÁPRILKA *(végre kiszabadul)* Bolond vagy?!
 NŐVÉRKE Ne félj, megkérem tőle a kezéd!
 ÁPRILKA *(rémülten összekapkodja a cuccát az asztalról)*
 Meg fog átkozni!
 NŐVÉRKE Ugyan, miért átkozna meg? Meg vagyon írva, ha valaki hajadont csábít el, a ki nincs eljegyezve, jegyajándékkal jegyezze azt magának feleségül.
 ÁPRILKA *(leoltja a villanyt)* Mit zagyválsz itt össze?
 NŐVÉRKE Ószövetség, Mózes öt huszonkettő huszonnyolc.
 ÁPRILKA Milyen jegyajándék?!
 NŐVÉRKE *(felemeli a lökhárítót)* Nikkelezett!
 ÁPRILKA *(lökhárítóstul betuszkolja a fiút a szekrénybe, ő is bebújik)* Ha hozzám mersz érni, ezzel verlek fejbe! *(Magukra csukja a szekrényajtót)*

3. JELENET

SLÓMÓ *(jön az előszoba felől pizsamában, nyomában Franklin hálóingben.)* Látja, maga pancser, maga bagoly, maga uhu, látja? *(felgyűjtja a villanyt)* Nincs itt senki, aki kirabolna és megcsalna engem! Minden érintetlen!

FRANKLIN
SLÓMÓ Ahogy nézem, legalább huszonöt éve!
Negyvenégyben lett utoljára átalakítva... Itt
nincs központi fűtés meg melegpadló! Viszont
van más valami!

FRANKLIN
SLÓMÓ Négy száz belmagasság...
Csak háromnyolcvan.

FRANKLIN
SLÓMÓ Erre olyan büszke?
Csak várjon, Benjamin! Csodát fog látni!

FRANKLIN
SLÓMÓ Szép lámpái vannak.
Nem számít. Ezzel kereskedtem. Lámpák meg
csillárok... Fény az életembe... Eh, tévedtem.
Sok ócska lámpa. Leégették itt a vezetékeket a
falban...

FRANKLIN Az én lakásom is hasonló volt... De ott mindig
rend volt, amíg élt a feleségem. Ő nem hagyott
pókhálót sehol se! Nagyon művelt asszony volt,
nyelveket beszélt...

SLÓMÓ Szóval randa...
FRANKLIN Én inkább úgy mondanám, hogy hűségese. Pedig
a pénzemért jött hozzám.

SLÓMÓ Egy őszinte asszony! Ajvé!
FRANKLIN Maga csak ne lovagoljon az én feleségemen.
Inkább azt mondja meg, minek hurcolt ide?

SLÓMÓ Fogadtunk, nem? Maga azt mondta, itt lesznek.
És? Van itt valaki?

NŐVÉRKE *(a szekrényből)* Senki!
SLÓMÓ Vegye tudomásul, hogy az én családom senkit
nem csalna meg! Nem kell megátkoznom őket!
Maga viszont máris trombitálhat, mert maga
vesztett, pancser. Gyerünk, ismerje be!

FRANKLIN Hát, nem mondom....
SLÓMÓ Jól van, ne mondja ki! Nem fogom magát porig
alázní. *(a tükörhöz vezet)* Inkább ezt nézze!

FRANKLIN Velencei?
SLÓMÓ Egy fenét, velencei! Sokkal értékesebb!
FRANKLIN Hát nem tudom... Gipsz ráma, műarany
festéssel, foncsorozott üveg...

SLÓMÓ Nézzen csak bele!
FRANKLIN Békéscsabán, a Képzelt betegben használtunk
ilyen nagy tükröt

SLÓMÓ Miféle képzelet? Miről beszél maga?

- FRANKLIN Hatvankilencben még tényleg handlé voltam. Kaptam egy fülest, hogy utazzak Telekgerendásra valami parasztbútorért... Békéscsabán szálltam meg, a Hotel Csabában! Egy légszoros szálloda, a színház mellett. Próba után a színészek ott itták a kávé, a Csaba eszpresszóban. Megjegyzem, pocsek volt a presszó is meg a... Na, isszuk ott azt a fekete lötyöt, egyszercsak valaki azt mondja ha nincs tükör, előadás se lesz. Mondom, milyen tükröt keresnek, elvtársak? Hát mind elvtárs voltunk akkor, ha még emlékszik rá. Hát egy ilyen! – mondja a rendező, az egyik a tükörré mutatva, csupa tükör volt az a presszó akkor. Na, több se kellett, beszéltem a kávékisasszonnyal, levettünk egy tükröt az eszpresszó faláról, hatszáz forintért adtuk a színháznak.
- SLÓMÓ Ez nem színház, Franklin Benjamin!
- FRANKLIN Nekem mondja? Hát az se volt az, mégis ott maradtam nekik, kellékesnek. A kávélánymeg feleségül vettem, pedig ahhoz tényleg nagy képzelet kellett.
- SLÓMÓ Kit érdekel a maga képzelete! Most rólam van szó, Franklin! Úgy nézzen erre a tükörré, hogy ez az én nagy titkom! Az én életem fénylik ebben a tükörben! Az életünk, Franklin! A kérdések kérdése!
- FRANKLIN Na jó, láttam az élete fényét, most már mehetünk?
- SLÓMÓ Hová, maga szerencsétlen?
- FRANKLIN Vissza a kórházba, beteget játszani!
- SLÓMÓ Én nem játszom a beteget, én beteg vagyok! Ha egészséges lennék, ki foglalkozna velem, he? Nem megyünk sehova! Kinyitunk egy kóser diólikórt, aztán megosztom magával az életem titkát. Forduljon el!
- FRANKLIN Kérem. *(elfordul)*
- SLÓMÓ *(megpiszkál valamit a tükör rámáján, aztán kinyitja, mint valami ajtót)* Most már idenézhet! *(A tükör mögött egy kis kamra van, tele kacatokkal...)*

FRANKLIN Nahát!

SLÓMÓ Most leesett az álla, mi?

FRANKLIN Nagyon érdekes. Ez a maga spájza?

SLÓMÓ Miféle spájz, maga idióta? Ez az én szentélyem, az én titkos sátram, ahol az Úrral szoktam találkozni! Ahol Lévi Ichak szelleme költözik erőtlen testembe, hogy megtöltse tüzzel és bölcsességgel! *(bemegy, keres valamit)*

FRANKLIN Honvédegyenruha! *(bemegy, leakasztja)* Erre olyan büszke? Békéscsabán, a Mária főhadnagyban egy tucat ilyet vart a színházi szabó hatvankilencben!

SLÓMÓ *(elveszi tőle, visszaakasztja)* Ez nem színházi jelmez, maga idióta! *(újra kutatni kezd a kacatok között)* A dédapám viselte nyolcszáznegyvennyolcban, de nem ez az érdekes.

FRANKLIN Hát ez? *(felemel egy kést)* Ábrahám kése?

SLÓMÓ Tegye le, még megvágja magát!

FRANKLIN Mikor volt ez utoljára megköszörülve?

SLÓMÓ Tizenkilencben! A nagyapám sahter volt Szalontán.

FRANKLIN Egy erdélyi böllér! Röhög a vakbelem!

SLÓMÓ Tegye le azt a kést, nem az az érdekes!

FRANKLIN *(egy bekeretezett fényképet emel fel)* Hát itt meg ki áll a hüpe alatt? Csak nem maga az ezzel az álomszép nővel?

SLÓMÓ Vegye le a mocskos kezét a feleségemről!

FRANKLIN Tudom, ez se érdekes...

SLÓMÓ Ne bószíts, Franklin, mert megkeresztellek!

FRANKLIN Jó, jó... Hát mit akar mutatni?

SLÓMÓ Negyvennégyben hat család lakott itt!

FRANKLIN A tükör mögött?

SLÓMÓ A lakásban, maga nagyon idióta. Köztük egy kőműves.

FRANKLIN Nagyon érdekes. Zsidó kőművesről se hallottam még soha életemben!

SLÓMÓ Eh, mit tud maga? Ima közben nem lehet zabálni, de evés közben is imádkozhat az ember! Nahát. Kőműves Kelemen is zsidó volt,

csak kisajátították.
FRANKLIN Kicsoda?
SLÓMÓ Árpád is zsidó volt!
FRANKLIN Milyen Árpád?
SLÓMÓ Miért, maga azt hiszi, hogy a lovak maguktól találtak ide, át a Kárpátokon?! Nem, Franklin Benjamin! Álmos álmot látott az ígéret földjéről, és a kapukig vezette a népet, bár ő maga nem jutott be oda... Nem ismerős ez magának valahonnan?

FRANKLIN Illyés Gyula?
SLÓMÓ Mindegy, hagyjuk, maga reménytelen. Menjen ki, és csukja rám a tükröt!

FRANKLIN De mi lesz ha nem tudom kinyitni?
SLÓMÓ Nem kell kinyitnia. Becsukja, és vár.
FRANKLIN Mire?
SLÓMÓ Hinni kell, Benjamin! Bízni a Seregek Urában, és bízni az egyetlen népben! Gyerünk! Nyomja be, míg kattan!

FRANKLIN *(becsukja a tükörajtót, az nagyot kattan)*
Slómó, jöjjön ki! Én félek itt egyedül! Hallja? Még megfullad odabent! Slómó úr! Jól van, maga nyert! Igaza van! Butaság volt otthonról elszökni, de ha fél az ember, ha nincs bátorsága se hívőnek se hitetlennek lenni, ha folyton csak egy dolog körül járnak a gondolatai...

SLÓMÓ *(kilép a szobája ajtaján egy üveggel és két kupicával)* Mi van, maga pancser?
FRANKLIN Ó, Seregek Ura! Ezt meg hogy csinálta?
SLÓMÓ Nem én csináltam, hanem a kőműves, a Leibnitz Oszkár! Persze, nem egyedül. Volt itt kárpitos, üveges, építő mérnök, egy bankár, két ügyvéd... Ők szerkesztették ezt a tükröt, hogy legalább a gyerekek elbújhassanak! Őt napig dekkoltam itt étlen szomjan, mint Mózes a pusztában! Akkor jelent meg nekem először Lévi Ichak, és azt mondta: te nem az apád fia vagy, Slómó!

FRANKLIN Ajvé!
SLÓMÓ Tudd meg, azt mondja nekem, hogy Juda Makkábi volt az apád, és Eszter királyné az

- anyád! A te családfád Saulig, Dávidig, a királyokig, Mózes mesterünkig ér el!
- FRANKLIN Én is ezt mondtam a kavékisasszonynak, komolyan is vette! Három gyereket szült nekem, mind a hárman másra hasonlítanak! Mondtam neki, Züsze, mert így hívtam, tudja, mondom, te, Züsze, mitől ilyen vörös ennek a gyerekek a haja? Aszondja, valamelyik őszámra ütött, nem ő tehet róla. Még egy szökét is szült nekem. Szőke zsidó – most mondja meg?!
- SLÓMÓ *(egy kis zöld fadobozt mutat, a doboznak üvegből van a teteje)* Na, itt van a frigyháza, ami rám lett bízva, mielőtt a nyilasok jöttek...
- FRANKLIN Ki bízta magára?
- SLÓMÓ Az apám.
- FRANKLIN *(bólint)* Júda Makkábi.
- SLÓMÓ Miféle Makkábi? Swarcz Elemérnek hívták. Rabbi akart lenni, mint a nagyapám.
- FRANKLIN A maga nagyapja rabbi volt?
- SLÓMÓ Nem, de ő is az akart lenni. Mint a dédapám is, meg az ükapám, meg annak az apja... Ők hagyták rám ezt a kazettát... Tudja, mi van benne?
- FRANKLIN Lejárt váltók, rossz kötvények, hamis aranygyűrűk.....
- SLÓMÓ Nem, Franklin Benjamin. Ez mindennél többet ér nekem. *(kinyitja a kazettát, elővesz egy gyűrött papírtekeresztet)* Tessék! Olvassa el!
- FRANKLIN Ez héberül van!
- SLÓMÓ Miért, mit gondolt? „Ne hagyd el a népet, ő se fog elhagyni!” Hát erről beszélek én, Franklin Benjamin! Ez a kérdések kérdése! *(felemeli a kést is)* Erő – vagy bölcsesség? Kiválni, mint ocsu? Vagy lapulni, mint pelyva?
- FRANKLIN Na jó, kérdezni mindenki tud, Slómó. Kérdezni még a nyilasok is tudtak. Mi van, büdös zsidó? Hol van most a Seregek Ura? Csak kérdések vannak. Válaszok nincsenek, maga is tudja.
- SLÓMÓ Azt csak hiszi maga, Franklin Benjamin! Igenis van válasz minden kérdésre.

FRANKLIN
SLÓMÓ Hol? Hol van a válasz, Slómó?
A tükörben, Franklin! A válasz mi vagyunk, ahogy szegény feleségem mondta. Sose értettem, hogy mit akar ezzel. Aztán mikor elment, hosszú évekbe telt, de megértettem. Mi vagyunk a válasz, Franklin Benjamin!

FRANKLIN Egem csak ne keverjen ilyen okkult hókuszpókuszokba! Én soha nem akartam rabbi lenni, Slómó. Én olyan vagyok, akár a természet. Csak értelmesen feltett kérdésre tudok megfelelni, és azokra is rosszul, hogy a fene egye meg.

SLÓMÓ *(megdermed, fülel: zaj hallatszik a bejárat felől)* Mi ez?

FRANKLIN Valaki hazajött!

SLÓMÓ Az lehetetlen!

FRANKLIN De ha mégis, akkor megátkozza, ugye?

SLÓMÓ Hallgasson! Bújjon be!

FRANKLIN *(kuncog)* Majd meglátjuk, ki fog trombitálni! *(bemennek a tükör mögé, magukra csukják)*

4. JELENET

MAGDA *(az előszobából)* Ezt nekünk nem szabadna, Rezső! Én nem is tudom, hogy mit keresünk mi itt.

REZSŐ Amit mindannyian, Magda. Az élet értelmét, az elveszett frigyládát, az illúzióinkat...

MAGDA Annyira szégyellem magam.

REZSŐ Ha valakinek itt restelkednie kell, akkor az én vagyok, Magda, elvégre én kértem, hogy hallgasson meg...

MAGDA *(jön)* Miért ég itt a villany?

REZSŐ *(követi)* Mert maga felgyújtotta.

MAGDA Nem, hát én hozzá se nyúltam!

REZSŐ Van olyan kapcsoló, amelyik a hangra érzékeny...

MAGDA Jaj ne beszéljen zöldségeket, Rezső... Itt minden özönvíz előtti, ha keresztény lennék,

azt mondanám, csak a szentlélek tartja a falakat...

REZSŐ Semmi baj, Magda, nyugodjon meg. Nekem se könnyű, higgye el. Licinek azt mondtam, hogy tarokkozni megyek. Még soha nem csaltam meg a feleségemet.

MAGDA Velem nem is fogja.

REZSŐ Persze, hogy nem. Üljön le. Igyon egy pohár vizet.

MAGDA Nem vagyok szomjas.

REZSŐ Azért csak üljön le.

MAGDA *(leül)* Miről akart beszélni velem?

REZSŐ Nézze, Magda... Hogy is kezdjem... Maga egy okos nő. Tudom, megért engem. Nézze, minden ember életében elérkezik egy olyan időszak, egy olyan váltási periódus, vagy archimédeszi pont, ahonnan egyszer csak másként látni mindent. Ami addig elégnek tűnt, az egyszercsak kevés lesz. Amiről korábban azt hittük, hogy maga a boldogság, arról kiderül, hogy csupán megszokás volt, és nem hogy serkentett volna, inkább fékezte a vágyat.

MAGDA Tessék?

REZSŐ A sorunk előtt nem tudunk elbújni. A vágy az nem bűn, Magda! Olyan rövid az élet! Olyan kevés az esélyünk, és azt a keveset hagyjuk elszaladni egy magától kigyúló villanykörte miatt? Hát mi az egy égő csipkebokorhoz képest?

MAGDA Nem értem, mit akar.

REZSŐ Mert nem meri érteni. De hát mitől fél, Magda? Mitől félünk, mondja meg nekem!

MAGDA Én sok mindentől. *(rágyújt)* Leginkább a hibbant apámtól. Negyven éves múltam, de még mindig nem mertem megmondani neki, hogy dohányzom, mert megátkozna.

REZSŐ Én nem ilyesmiről beszélek! Vagy maga még sose ébredt arra, hogy minden olyan vigasztalanul szürke, és kicsi lett maga körül? Hogy kicsi a tér, hogy nincs perspektíva, hogy a kisszobába a fürdőn át lehet csak... Hogy

MAGDA nem süt be az ablakon a napfény íze?
 Nem járok moziba. Jenő színházba se visz el.
 Nem bírja a tömeget.

REZSŐ Maga érti a fény lényegét, Magda?
 MAGDA Tessék?
 REZSŐ Bevallom magának, hiába tanítok fizikát több
 mint huszónhét éve, én még mindig nem értem.

MAGDA Lehet, hogy tényleg én hagytam égve.
 REZSŐ *(megragadja a nő kezét)* Én most nem a
 csillárról beszélek, hanem arról a fényről,
 amelyre minden élőlénynek szüksége van.

MAGDA Látja, ezt értem. Évek óta kérem a Jenőt, hogy
 vigyen el egyszer a tengerhez... Tudom, hogy
 jót tenne.

REZSŐ Igen, mert ha hullámként várjuk, akkor
 hullámként érkeznek.

MAGDA Micsoda?
 REZSŐ A fény, Magda! De ha részecskéként várjuk,
 akkor részecskét detektálhatjuk.

MAGDA Nem értem.
 REZSŐ Nem csoda. Ezt még én se értem. Azt hiszem
 azért van így, hogy az ember beleőrüljön,
 belekeveredjen, beleszédüljön, mint légy a
 ködkamrába, vagy hogy mást ne mondjak, ott a
 Schrödinger macskája!

MAGDA A macska is a maga szakterülete? Az nem
 inkább biológia?

REZSŐ Ez nem egy közönséges macska, Magda, de
 nem untatom vele.

MAGDA Most már mindegy. Már benne vagyunk. Itt
 ülünk a fényben.

REZSŐ Képzeld el, hogy itt van egy doboz...
 MAGDA Hol?
 REZSŐ Egy tömör falú doboz, és benne a Schrödinger
 macskája.

MAGDA Ki az a Schrödinger?
 REZSŐ Fizikus, matematikus, és ...
 MAGDA Nem ismerem. Én senkit nem ismerek. Nem
 járunk társaságba. A macskától meg allergiás
 leszek.

REZSŐ Ez csak egy gondolat kísérlet, de a maga

tünelmes felfogó készségével, a maga szikrázóan okos lénye... Ah. Igaza van. Hagyjuk abba. Nevetséges, ha egy ötvenéves ember úgy tesz, mintha húsz éves lenne.

MAGDA Tudja, hétfőn és szerdán angolra járok. Most is éppen angolórám volna. És miről szolt a legutóbbi lecke? Egy száz éves emberről, aki egyáltalán nem érezi magát öregnek.

REZSŐ Képzeld el, hogy a dobozban van egy darabka rádium is a macska mellett, tudja, egy nehéz elem, amely egy óra alatt ötvenszázalékos valószínűséggel kibocsát magából egy elemi részecskét, de ötven százalékosan az is valószínű, hogy nem bocsát ki semmit.

MAGDA Magának még nem is ősz a haja.

REZSŐ Na mármost, tegyük fel, hogy a dobozban van egy detektor is, amely a bomló részecske érzékelésekor ciángázzal árasztja el a dobozt.

MAGDA Maga nagyon jó tanár lehet...

REZSŐ A cián megöli a macskát.

MAGDA Igaza van.

REZSŐ Nos, mi lesz a kérdés?

MAGDA Mitől fél az ember?

REZSŐ Nem, Magda, ez most nem tréfa, ez most élet-halál kérdés: anélkül, hogy kinyitnánk a dobozt, meg tudjuk-e mondani, hogy él-e vagy meghalt odabent a macska?

MAGDA Feladom. *(felállna)*

REZSŐ Ne! Igaza van! *(Vissza húzza)* Nem tudjuk százszázalékosan megmondani, Magda! Csak annyi állítható, hogy a dobozban van egy ötvenszázalékosan élő de ötvenszázalékosan döglött macska! Viszont ha kinyitjuk a dobozt, Magda, ha megbontjuk a rendszert, akkor százszázalékos biztonsággal felelhetünk a feltett kérdésre.

MAGDA Igen?

REZSŐ Igen, és ez azt jelenti, Magda, hogy a megfigyelés ténye - az a tény, ugyanis, hogy kinyitjuk a dobozt - megváltoztatja magát a megfigyelt jelenséget! Maga fel tudja ezt fogni?

MAGDA
REZSŐ Igen. Azt hiszem.
Ez döbbenetes! Ez fantasztikus élmény nekem!
Maga az első nő az életemben, aki nem hogy végighallgatta a Schrödinger macskáját, de meg is értette. És ha belegondolok, hogy ha Lici nem bátorít, akkor sose fogok bele...

MAGDA
REZSŐ Hogyan? Maga ezt megbeszélte a feleségével?
Nem, a macskát azt nem, azt ő nem bírja, egyszer megpróbáltam elmagyarázni neki a fekete lyukat, akkor két hétre elutazott Parádsasvárra egy síoktatóval. De arra ő bátorított, hogy ide merjek állni, maga elé, Magda, hogy belenézzek a szemébe, és megkérjem, hogy nyissuk ki azt a dobozt! Azt mondta, Rezső, ez nem élet így, ez így nem mehet tovább, akár hullám, akár energia, az életünkből hiányzik a fény, nem kapunk levegőt, mert a mi lakásunknak nincs utcai frontja... !

MAGDA
REZSŐ Hogy mi nincsen, Rezső?
Szedd össze magad, azt mondta, menj át, állj oda becsületesen, és ha igent mond, rajtam nem fog múlni.

MAGDA
REZSŐ Ezt mondta?
Így hát most itt vagyok, Magda, itt állok, és kimondom magának becsületesen...

MAGDA
REZSŐ Nem, ne mondja ki, Rezső. Amiről nem lehet beszélni, arról hallgatni kell.

MAGDA
REZSŐ Istenem! Wittgenstein! Maga ismeri Wittgensteint?

MAGDA
REZSŐ Mindjárt elsírom magamat.
Nagyon kérem, engem a síró nők mindig felizgatnak...

MAGDA
REZSŐ Öleljen át!
(átöleli) No, no... nyugodjon meg!

MAGDA
REZSŐ Milyen más ez a test.
Tessék?

MAGDA
REZSŐ Érzem, hogy igent kell mondanom, igent mindenre, ahogy igent mond a testem a testedre, a lelkem a lelkedre, de nem merem kimondani, Rezső, nem merem véglegesen,

visszavonhatatlanul, úgy nem merem! Hiszen valamikor ezért halálra köveztek volna!

REZSŐ
MAGDA A leválasztás miatt?
Milyen leválasztás, ó kicsinyem, hát ennyire?!
Te el is válnál értem?

REZSŐ
MAGDA Félreérti, Magda...
Nem, nagyon jól értelek...
REZSŐ
MAGDA De Magdika, én...
Ne mozdulj innen! Itt várj meg! Mindjárt jön neked a Schrödinger macskája! *(macskásan fúj hármat, karmait mereszti)* Fú! Fú! Miau... *(el a fürdőszobába)*

REZSŐ Ó, Seregek ura! Mibe keveredtem? *(kifelé indul)*

5. JELENET

SLÓMÓ
FRANKLIN *(kitántorog a tükör mögül)* Rosszul vagyok.
Mondtam, hogy ne igya meg mindet! Talán romlott volt az a diólikőr.

SLÓMÓ Nem a diólikőr romlott, maga idióta, hanem a hitetlen héber szív! Mint a magé, Franklin!

FRANKLIN Most nem az én szívemről van szó, hanem arról, amit láttunk!

SLÓMÓ Mit látunk? Mit láttunk?! A lányom macskává változott, mert dibuk lakik benne!

FRANKLIN *(kuncog)* Hát nem egészen...
SLÓMÓ Hogy-hogy nem egészen?! Akkor miért nyávogott?!

FRANKLIN Veszteni tudni kell!
SLÓMÓ Miket beszél össze?!

FRANKLIN Nyugodjon meg, és lépünk le innen! Meglátja, a friss levegő jót tesz!

SLÓMÓ Egy tapodtat se! Meg vagyon írva: terhes örökséget cipelsz? Ám legyen! Akkor azonban számolj a te helyzetteddel, ne tagadd meg a sorsodat, de szeresd azt, és töltsd be!

FRANKLIN Jól van, ha magát ez ennyire megrázza, vegyük úgy, mintha nem is fogadtunk volna.

SLÓMÓ Mi az, hogy vegyük úgy? Amit egy öreg héber

FRANKLIN
SLÓMÓ

kiejt a száján...
Az a műfogsora.
Engem nem csal meg a látszat! Meg vagyon írva: A ti istenetek kísért titeket, hogy megtudja, szeretitek-é teljes szívetekből és teljes lelketekből!

FRANKLIN
SLÓMÓ

Most botrányt akar, vagy mi?
Légy hű a sorsodhoz egész életedben, a halálban is! Hidd el és nyugtasson meg: minden poklokon keresztül a te mennyországodba érsz el!

FRANKLIN
SLÓMÓ

Oda, oda! Vissza, a kórházba!
Ha a saját életedet éled a földön, és a te örök néped útján jársz. *(visszaindul a tükör mögé)*

FRANKLIN
SLÓMÓ

Ez nem az az út, Slómó!
Ugyan már, Franklin! Még egy fizikus sem állíthat semmit teljes bizonyossággal!

FRANKLIN
SLÓMÓ

Hát mi kell még magának, milyen bizonyosság?
Küldj jelet, Izrael!

Kialszik a villany.

6. JELENET

Most nagyon gyorsan történik minden. Látszik ami látszik, nem, ami nem.

MAGDA
JENŐ
MAGDA

(kombinében a fürdőszobából) Miau!
(kint) Nem ég a villany?
A boiler csapta ki... *(visszajön)* De én látok ám a sötétben is!

REZSŐ
JENŐ
MAGDA
LICI

(visszahátrál az előszobából) Ez az isten ujja!
Mindjárt megpatkolom!
Magasságos Isten!
(hangja az előszobából) Azt, mondta, hogy felhív! Nem azt, hogy idejön és rám oltja a villanyt!

REZSŐ
JENŐ

Itt a feleségem!
(az előszobában) Én nem tehetek róla, a

MAGDA biztosíték ment ki!
 És a férjem!
 REZSŐ Vigyen innen, Magda, vigyen ki!
 MAGDA Gyorsan, a szekrénybe! *(nyitná)*
 NŐVÉRKE Sajnálom, ez foglalt!
 MAGDA Mi ez a rémálom?
 REZSŐ A pillanat rése!
 JENŐ Mindjárt megvan, Lici!
 REZSŐ Jöjjön! Jöjjön, erre...! *(elragadja Magdát a fürdőszobába)*

felgyullad a villany

7. JELENET

LICI *(jön, Jenővel)* Nem is tudtam, hogy maga ilyen ügyes, Jenci! Hogy ilyen érzéke van!
 JENŐ Nem vagyok én ügyes, inkább csak kitartó.
 LICI Bezzeg az én férjem! Már rég kihívta volna az elektromosokat.
 JENŐ Más nem is hiányzik... Bocsánat, de senki nem tudja, hogy kulcsom van ide.... Tavaly csináltattam, hogy be tudjunk jönni, ha valami lenne az öreggel... És most tessék, lebuktam.
 LICI Ugyan, tőlem sose féljen, Jenci. Tudok én titkot tartani!
 JENŐ Nagyon kedves...
 LICI És tudok ám kedvesebb is lenni – ha van értelme! Jöjjön, bújócskázzunk! Isteni lehet egy ilyen nagy lakásban picit eltévedni!
 JENŐ Ne haragudjon, Licike, de én nem azért jöttem.
 LICI Hanem miért, Jenci?
 JENŐ *(körülnéz, suttog)* Tudja, itt valahol üreg van a falban!
 LICI Ne mondja!
 JENŐ De igen! Az öreg mesélte, hogy negyvennégyben oda rejtették el őt, és a kincset.
 LICI Milyen kincset, Jenci?
 JENŐ Minden zsidónak van valami kincse.

- LICI Igaza van, Jenci! Ez a lakás – egy kincs! Jöjjön, tévedjünk el benne! Úgyse lát meg senki!
- JENŐ Azt hiszem, jobb lenne, ha maga most szépen ... hazamenne innen.
- LICI Van időnk, ne féljen! Ki van ez próbálva! Rezső ilyenkor tízig tarokkozik!
- JENŐ Még csak fél kilenc van. Mit csinálnánk itt tíz óráig?
- LICI Beszélgetünk, Jenci! Maga súg valamit nekem, és én is súgok valamit magának.
- JENŐ Miért kéne suttogni?
- LICI Igaza van! Kiabálhatunk is! Vastagok a falak... Nincs otthon a szomszéd... *(sokat ígérően, de ízléssel)* Rajtunk kívül nincs itt senki, Jenci...!
- JENŐ Nekünk se volna szabad itt lenni...
- LICI Igaza van! De ha már a véletlen így rendezte... Ha kiment az áram, de maga visszahozta... És én megláttam ott az áramszekrénynél...
- JENŐ Hát jó. *(nagy elhatározással)* Mondja, Licike, hajlandó volna nekem segíteni?
- LICI Hát persze, félénk fiú. Hol kezdjük?
- JENŐ *(megkocogtatja a falat a tükör mellett)* Azt hiszem, itt.
- LICI Hagyja azt a falat! Úgyis le lesz bontva, ha meg tudunk egyezni.
- JENŐ *(kopogtat)* Hallja?
- LICI Ver a szívem, Jenci!
- JENŐ Az a titkos kincs igenis létezik, és valahol itt kell neki lenni.
- LICI Megsértődöm, ha nem az én titkaimmal foglalkozik!
- JENŐ Az öreg mostanában nem beszél róla, az is lehet, hogy elfelejtette, amilyen zavart az utóbbi időben...
- LICI Látja, ezért mondom magának azt a gondnokságot. Én az önkormányzatnál tudnék segíteni...
- JENŐ Arra még ráérünk. Ezt alaposan meg kell még beszélni.
- LICI Hát beszéljen, Jenci! Itt a fülem! Sújjon bele egy aprócska igent! Nem fogja megbánni!

JENŐ Nem, hát nem lehet ezt így ... elkapkodni...
 LICI Jó, akkor lassítsunk, én nyitott vagyok a hosszú előjátéokra! Legyünk csuklós kutyák, jöjjön, térdeljünk le!

JENŐ Licike, ne haragudjon, de én szeretem a feleségemet.
 LICI Én is, Jenci, én is! Tüneményes asszony, csak kicsit nagy az orra! Ne féljen, nem akarom magát örökre elvenni tőle! Egy korrekt, megbízható viszony...

JENŐ Maga képes volna érzélem nélkül...
 LICI Lakást cserélni?
 JENŐ Tessék?
 LICI Ha én érzélemre vártam volna, Jenő, még mindig ott ülnék a Nagyfuváros utcában, és hámoznám a krumplit az anyám vájlingba... Nem, Jenci, a szerelem csak mese! Az élet viszont mágnesség, vonzás és taszítás, ahogy a férjem tanítja, bár szerintem inkább apró kisülés. Nem mondom, néha kimegy a biztosíték, hogy az ember agya belerobban, de az csak nagyon ritkán fordul elő, és mindig váratlanul...

JENŐ Ebben a lakásban gyakran megesik.
 LICI Na ne dicsekedjen. Nem olyan nagy kujon maga!

JENŐ *(a tükör mellett)* Itt üreg van a falban.
 LICI Barlangos test, Jenci.
 JENŐ Tessék?
 LICI *(a hallgatót magára illeszti)* Sóhajtok magának.
 JENŐ Licike, hagyja már abba!
 LICI Engem veszélyes ám visszautasítani? Tudok én nagyon hideg is lenni!

JENŐ Megvan! Ide nézzen! *(feltáruul a tükör)*
 LICI Nahát! Éreztem, hogy van még valahol két négyzetméter!

JENŐ Jöjjön, itt lesz a kazetta! *(bemennek a tükör mögé)*
 LICI Most nem tud menekülni! *(becsukja a tükröt)*

8. JELENET

Csend. Lassan nyílik Slómó ajtaja.

SLÓMÓ *(előtántorog, kezében a késsel)* Ó, Seregek Ura!
 FRANKLIN *(követi, vihog)* Ez a maga tükre!
 SLÓMÓ *(megtépi Franklin hálóingét)*
 FRANKLIN Mit csinál?
 SLÓMÓ Sírjunk és jajgassunk!
 FRANKLIN Megőrült? Eresszen!
 SLÓMÓ Bálámot háromszor tette próbára az Úr
 angyala!
 FRANKLIN Maga mindent összekever! Én nem Bálám
 vagyok!
 SLÓMÓ Tűz lobban fel haragomban és leég a Seol
 fenekéig, megemészti a földet és gyümölcsét,
 és felgyújtja a hegyek alapjait!
 FRANKLIN Tüzet azt nem gyújtottak, Slómó, nyugodjon
 meg!
 SLÓMÓ *(rázza, mint Krisztus a vargát)* Kifelé, dibukok!
 Mind ahol vagytok! Látlak benneteket!
 LAKATOS *(kint)* Bassza meg!
 FRANKLIN *(Slómónak, aki még mindig rázza őt)* Halt,
 hunde jude! Fel a kezekkel!
 SLÓMÓ *(öszönösen hátrál, felemeli a kezét, a késsel)*
 LAKATOS *(belép az előszoba felől, szintén feltartott*
kézzel, rémülten) A zsidók a falon is átlátnak?
 SLÓMÓ *(megtántorodik)* A halálangyal!
 FRANKLIN Ez a karbantartó, a kórházból!
 LAKATOS *(kínban)* Mazeltof.
 FRANKLIN Még gúnyolódik is az antiszemita!? *(Slómóhoz)*
 Metélje meg!
 SLÓMÓ A jövevényen ne hatalmaskodjál, és ne
 nyomorgasd azt, mert te is jövevény voltál
 Egyiptom földjén!
 LAKATOS Jövevény?! Én?! A színmagyar gyerek!? Hát
 idefigyeljen...
 NŐVÉRKE *(kilép a szekrényből a lökhárítóval)* Lajos, te
 egy szót se!
 LAKATOS *(leesett állal, de feltartott kézzel)* Nővérke?!

NŐVÉRKE Nyugi, majd én elrendezem...
 SLÓMÓ A hermafrodita!
 NŐVÉRKE *(Franklinhoz, Slómóhoz)* Nem szép dolog ám megszökni a kórházból, gézengúzok!

SLÓMÓ *(hadonászik a késsel)* Az ősz ember előtt kelj fel és a vén ember orcáját becsüld meg!

NŐVÉRKE Oké! Persze, persze!
 LAKATOS *(Nővérkét bámulva)* Hát te nem vagy Egerben?!

NŐVÉRKE Nem, mer a kocsid nekiment útközben...
 LAKATOS Micsoda?!
 SLÓMÓ *(a levegőt kaszabolja)* Meg vagyon írva: hamis csodák esnek, hogy megcsaljanak téged!

NŐVÉRKE Egy pillanat, papa! *(a lökhárítóra)* Nekem nagyobb van! *(Lakatoshoz)* Tessék, itt a lökhárító, ezt is kikalapálhatod, de csak azután, hogy a boylert megjavítottad.

LAKATOS Mit?!
 NŐVÉRKE És a csapokat, amik csöpögnek, meg amit még lehet - ahogy megbeszéltük.

LAKATOS *(bamba)* Mit beszéltünk meg?!
 FRANKLIN Ezek itt pogromra készültek!
 NŐVÉRKE Tudja, Slómó bácsi...
 SLÓMÓ Nix, Slómó! Nix, bácsi! Én Lévi Ichak vagyok!
 Minden kérdésre megfelelek!

FRANKLIN Senki nem kérdezett magától semmit.
 SLÓMÓ Mit keres egy goj egy zsidó szekrényében?!

FRANKLIN Na, mit?!
 ÁPRILKA *(kilép a szekrényből)* A fényt, nagyapa, amely se nem hullám, se nem részecske.

SLÓMÓ *(megtántorodik)* Szodoma!
 ÁPRILKA Ugyan már, nagyapa...!
 SLÓMÓ *(fenyegetőn, a késsel)* Megbúbolt?
 ÁPRILKA Baserolt, nagyapa. Nem búbolt meg.
 NŐVÉRKE Köztünk volt a lökhárító, tényleg!

SLÓMÓ *(Áprilkának)* Brútusz!
 NŐVÉRKE Ne vedd a szívedre...
 SLÓMÓ *(hörög)* Rómaiak... !
 ÁPRILKA Ez az egész csak azért történt mert... Mert annyira aggódtunk érted...

FRANKLIN Tudták, hogy üres a héder, és betörték ide!
 NŐVÉRKE *(Franklinhoz, a lökhárítóval)* Hallgass, atyád

- fia, ha nem lettél kérdezve! *(meghajol Slómó felé a lökhárítóval, mint pásztorbottal)* Az a harci helyzet, rabbi, hogy nem számítottunk rá, hogy maguk hazaszöknek, és megbeszéltük, hogy a Lajos felugrik, hogy rendbe tegyen ezt-azt, a csapat megbőrözze...
- SLÓMÓ *(emeli a kését, indul a Lakatos felé)* Ha a te kezéd az, amely megcsal téged, vágd le a te kezedet, hetedízíglen!
- NŐVÉRKE *(elébe ugrik)* Akkor nem tudja kifesteni a lakást!
- LAKATOS *(rémülten)* Hogyan?!
- NŐVÉRKE Teljesen ingyen!
- LAKATOS Eszeden vagy?! Mit rinyálsz ezeknek?!
- SLÓMÓ *(szeme eszelősen villog, akár a kés pengéje)* Ha a te füled csal meg téged, tépd ki tövestől a te rossz füledet!
- NŐVÉRKE *(Lajosra, Slómónak)* Nem olyan rossz ember, mint amilyennek látszik. Bár egy kicsit tényleg eláll a füle...
- SLÓMÓ Láng és hamueső... Elpusztul Ninive...
- ÁPRILKA Jaj, lévi Ichaki, ne higgy a látszatnak!
- FRANKLIN Ez nem a látszat! Ez a bűn, maga! Látod, Slómó, ez az, amit én otthon már nem vártam meg!
- SLÓMÓ *(előbb Franklin fel pördül, majd saját magára emeli a kését)* Igazad van. Jobb elveszni, mint elhagyottnak és elárultnak lenni!
- ÁPRILKA Fordítva, bölcs rabbi!
- SLÓMÓ Elárultnak és elhagyottnak, nem mindegy?
- ÁPRILKA Nem te mondtad mindig, hogy meg kell érteni, mit akar tőlünk az élet? Hogy az Isten mit vár tőlünk?
- SLÓMÓ Talán az Isten várja, hogy egy goj búboljon meg, amíg anyád a szomszédal....?!
- MAGDA *(a fürdőszoba felől)* Apukám, ezt maga teljesen félreértette...
- SLÓMÓ Nem én vagyok hülye, hanem a Franklin Benjamin!
- FRANKLIN De én se egészen!
- JENŐ *(szintén jön)* Ezt senki se mondta... Mi csak

azért ugrottunk fel...
 SLÓMÓ *(késével fenyegetve)* Ghonorrea!
 LICI *(szintén jön)* ... mert a kórházból szóltak, hogy haza tetszik jönni, és mivel az ünnepség ugye meg lett beszélve estére...

SLÓMÓ Ide már kevés lesz a hitetetés nagymesternője!
 REZSŐ *(besündörög)* Kérem, ne bántsa a feleségemet!
 LICI Rezső! Te mit keresel itt?!

REZSŐ A Schrödinger macskáját. Nem te mondtad, hogy az eszét dicsérjem?

LAKATOS Ha elzsibbad a karom, nem tudok szerelni...!
 NŐVÉRKE Te csak meg se mozdulj, úgy állj, mint az a Lót, vagy a felesége! *(Slómóhoz, Lakatosra)* Tetszik látni ezt a pazar testépítést? Az őszinteség szobra. Hát csoda ha a Teremtőnek nem maradt anyaga belülrre is? *(megkocogtatja a Lakatos fejét)* Tetszik hallani? Üres!

LAKATOS *(Slómónak)* Isten éltesse sokáig!
 SLÓMÓ *(kizökken)* Maga honnan tudja, hogy ma van a születésem napja?

LAKATOS Hát tessék, itt van, a személyijében! *(előkotorja Slómó igazolványát)* El tetszett veszteni! De én megtaláltam!

FRANKLIN Megtalálta? Lopta?! És ha házfeltörésen kapják a tolvajt és úgy megverik, hogy meghal?

SLÓMÓ *(bólint, fenségesen)* Nincs vérbűn miatta! *(újra emeli a kését)*

NŐVÉRKE Ugyan már, bóper, vagy bóher, vagy hogy mondják maguknál...

SLÓMÓ Lévi Ichak vagyok!
 NŐVÉRKE Az egyszeri ember?
 ÁPRILKA Hallgass, Sándor, ne szólj bele...
 NŐVÉRKE Nyugi. Az egyszeri embert is megvádolták azzal, hogy a lánya fiút szült.

SLÓMÓ *(Áprilkának)* Már meg is szüted?!

NŐVÉRKE Hogy mondhattok ilyet, védekezett az egyszeri ember, mire a sachter ráförmedt. Ne hazudj, hát láttam a szememmel, hogy a lányod egy csecsemőt szoptatott a kertekben. Na és, felelte az egyszeri ember, mit bizonyít ez? Teje van, ideje van, miért ne szoptatna?

- FRANKLIN Van pofája azt állítani, hogy ez az egész csak színház volt?
- NŐVÉRKE Perfekt, Franklin Bejnamin! Mint a röntgen, maga úgy lát keresztül mindenen! Nem is csoda, ugye, ezzel a szemüveggel...!
- ÁPRILKA Higgy nekünk, nagypapa! Nem akartunk rosszat!
MAGDA Úgy van! *(Szerelmesen néz Rezsőre)* Itt mindenki a legjobbat akarta.
- SLÓMÓ Elzüllött nemzetség, ki ne okádjon a föld titeket! *(elbizonytalanodva leengedi a kést)* Hosszú lesz az a böjt, amíg én ezt megemésztetem! *(Áprilkához)* Sok latkeszt kell sütnie még addig anyádnak!
- MAGDA Amit akar, papa, és mindent csak kóser edényben!
- JENŐ Úgy van, apuka!
SLÓMÓ *(lassan végignéz a társaságon. Tekintete Jenőn állapodik meg)*
- MAGDA *(súgva)* Jenci, szólalj már meg!
JENŐ *(kínosan vigyorog)* Salom, mindenkinek!
SLÓMÓ *(tovább stíröli őket)*
- LICI Salom!
- NŐVÉRKE Salom! *(megrúgja a lakatos bokáját)*
- LAKATOS Salom!
- SLÓMÓ Látod, Franklin? Már asszimilálódnak!
- FRANKLIN Na de Slómó! Nem hiszel az életed tükrének? Az idők kezdete óta üldöznek minket!
- SLÓMÓ *(keserűn)* Mit értesz te ebből, kishitű Benjamin! Megmondja az Írás: ne a képemet szidd, ha a tükröd ferde!
- FRANKLIN *(kétségbe esetten)* Fordítva, Iczaki!
SLÓMÓ *(lemondón)* Mi lenne velünk, ha felülnénk minden ugratásnak?
- FRANKLIN Ugratás?! Pogrom!
- SLÓMÓ Az fáj neked, hogy mégiscsak én nyertem!
- FRANKLIN Mit nyertél, te szerencsétlen ember!? A lányod a szomszédal, az unokád egy gojjal, ráadásul mind kisemmizne... A saját véred fordul ellenedre!
- SLÓMÓ Ha a te szemüveged csal meg téged, törd össze a te hamis lencséidet! *(lekapja Franklin*

- FRANKLIN *(szemüvegét, megtiporja)*
 SLÓMÓ *(vaksin hunyorog)* Nem látok! Nem látok!
(fenyegetően) És ha a te szemed az, aki megcsal
 téged...
- FRANKLIN *(hátrál)* Segítsenek, az isten szerelmére...!
(elesik)
- ÁPRILKA
 MIND Nagyapa! Nem szabad!
*(Lakatos kivételével; odaszaladnak, körbeveszik
 Slómót)*
- SLÓMÓ *(megáll Franklin fölött)* Ne féljete! Az Úr
 késedelmes a haragra, nagy irgalmasságú és
 igazságú.
- LAKATOS *(elcseni az asztról a kazettát)* Mégiscsak
 enyém lett a zsidókok kincse! *(el)*
- FRANKLIN Jól van! *(megtalálja félig tiport szemüvegét,
 felteszi)* Hogy nekem nem hiszel, rendben van.
 Mert mi vagyok én? Egy elveszett ember!
 Megérdemlem. De kérdezd csak meg őket! A
 saját családodat! A véreidet!
- SLÓMÓ Na jó, feleljete nekem, de igaz lelketekre,
 őszintén. Igaz, amit állit ez a bolond héber,
 vagy bizony hogy téved!
- MIND Igaz, amit állit.
- FRANKLIN Na, látod!
- SLÓMÓ *(széttárja a karját, a mennyeek felé)* Hiába,
 Izrael, nagy a te néped! Hazudni nem hogy egy,
 de négy és fél zsidó se képes!
- FRANKLIN Hát én ezt nem bírom. Inkább hazamegyek. Itt
 lakom magával szemben, a trafik mellett. Majd
 egyszer nézzen be, nagyon jó kis trafik. Igaz,
 hogy nem lehet benne dohányárut kapni.
- SLÓMÓ Maradj csak, Benjamin. Van még az a maradék
 latkesz! Szent késsel szeljük fel! Megmondja az
 Írás: ahol hétnek nem jut, ott kilencen is
 megéhezhetnek...
- MAGDA Nyolcan vagyunk, apuka.
- SLÓMÓ És a halálangyal?
- JENŐ Az az ember elment...
- SLÓMÓ Már megint okos vagy? Inkább nyisd ki az
 ablakot, hadd jöjjön be a fény, attól
 megszeliidülnek a vadak.

REZSŐ
MAGDA
SLÓMÓ

Fény, odakintről?
Odakint sötét van, Apuka.
Az nem jó, ha sötét van... az mindennél
rosszabb.

LICI

(férjébe karol) Fény kell, hogy lássunk, és hogy
minket is lássanak...

SLÓMÓ
JENŐ
SLÓMÓ

Na jó, nem bánom, gyújtsátok fel a csillárokat!
A biztosíték bírja, de a villanyszámla?!
Eladjuk a tükröt Franklin Benjaminnak, abból
ezer évnyi fényre is futja.

FRANKLIN
SLÓMÓ

Miért venném én meg a maga tükrét, Slómó?
Szeretetből, Franklin! Mert mától fogva azt is
beillesztjük a parancsolatba! Jó lesz így, Ápril-
ka?

ÁPRILKA
SLÓMÓ

(felgyűjtja a csillárokat) Köszönjük, nagyapa.
(Nővérkéhez) Te meg mit állsz ott, fiam, mint a
Bálám szamara? Ül le, és egyél, ha már ide
lettél baserolva!

NŐVÉRKE
SLÓMÓ

Köszönöm, nagyapa...
Áldd meg ezt az ételt, és mindannyiunkat,
Seregek ura!

VÉGE